

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékalomás)

KELETMAGYARORSZAGI NAPLÓ
XX. évi. 18. sz. 1943 január 23 szombat

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

Az őszinte szó

embere Szász Lajos közellátás-
ügyi miniszter. Férfias nyíltsá-
gal, a magyar ember által ked-
velt szókimondással kezdette mi-
nisteri működését. Emléke-
zünk, akkor nyíltan és őszintén
tárta fel az ország közellátási
helyzetét és a következmények
az őszinte szónak egyedüli lét-
jogosultságát igazolták.

Most ismét felemelte szavát
Szász Lajos. Kecskeméten mon-
dott beszédét, melynek minden
mondatára érdemes figyelni, minden
kijelentése gondolkodás-
ra késztet, de nemcsak medítá-
lásra, hanem arra is, hogy
mindenki meg is fogadja intel-
meit.

Kemény, de helyénvaló meg-
állapítások csendülnek ki ebből
a beszédből. Ezeket minden jó
magyar aláírhatja, mert így
szólnak ezek a mondatok: A
mai idők nem alkalmasak va-
gyonszerzésre. A mai idő az
áldozatok ideje. Ennek a hábo-
rúnak nem lehetnek és nem lesz-
nek vámszedői. Ezen a háborún
nem lehet és nem is fog senki
gazdagodni. Mert eljön a leszám-
olás órája, mikor számot
kell majd adnia mindenkinek
arról, hogy vámszedője, vagy ál-
dozatos munkása volt ezeknek
az időknek. A magyar honvéd
kiontott vérének, a hadiözvegyek
és árvák könnyén senkisének ke-
reshet.

Színigazságot tartalmaznak
ezek a tételek. A konzekvencia
pedig nem lehet más, mint ezek-
nek az igazságoknak a legtelje-
sebb érvényesítése. A háború
moleochja nemcsak nyeli a pénzt,
hanem kihalja is garmadával.
A könnyű lelkiismeretű embe-
rek kihasználják a konjunktúrát.
A könnyű pénzszerzés lehe-
tősége megszédíti egyeseket.
Nemcsak a változó gazdasági
helyzet kihasználására gondol-
unk, hanem általában azokról,
kik az utóbbi időben — hogy
úgy mondjuk — minden indok-
lás nélkül meggazdagodtak.
Eddig adósságban úsztak, míg
mostanában nagy vagyonnal ke-
rülnek ki hirtelen az adósságok
tengeréből. Akik egyszerűen
tudták magukat „szanálni”, kik
hirtelen komoly munka nélkül
nagy vagyonra tettek szert. Tá-
volról sem gondolunk a becsüle-
tes munkával, testi vagy szellemi
teljesítménnyel, tisztességes úton
szerzett vagyonokra, vagy élet-
lehetőségekre, de annál inkább
azokra, kik bebizonyíthatólag
munka nélkül, vagy aránytalan-
ul kevés munkával hirtelen
nagy vagyonok urai lettek. Ép-
pen ezért helyes, hogy magasabb
helyről jön már a figyelmezte-
tés: egyszer majd számot kell
adni!

Igen, a számonkérés lehetősé-
gét fel kell állítani, mert már ez
is bizonyára korlátokat szab az
emberi mohóságnak és jótékony-
an fogja éreztetni hatását
azoknak, kik eddig kevés hajlan-
dóságot mutattak a mai idők
állaj megkívánt kötelességek tel-
jesítése iránt.

SULYOS VÁLTAKOZÓ HARCOK A KELETI FRONTON

**A sztalingrádi német erők négy hét óta tartják a romvárost a sok-
szoros túlerővel szemben — Hatszori tömegtámadás után csak egy
helyen tudtak betörni a támadó bolsevisták a német védővonalakba**

**Voronyezs déli szárnya ellen intézett szovjet támadás meghiúsult — Kaukázus
keleti részén a német csapatok tervszerű mozgó hadviseléssel elszakadtak az
ellenségtől — A déli és északi szakaszon visszaverték a szovjet támadásokat**

**Nehéz harcok Tripolisz körül, Rommel meggátolta Montgomery megkerülő
mozdulatait — Nagy események vannak kialakulóban — vélik Rómában**

Változatlan hevességgel foly-
nak a harcok a keleti front
gyújtópontjain. A tegnapi német
hadijelentés a déli szakaszon az
áttörésre törekvő ellenség visz-
szaverésétől Söt sikeres ellátá-
dásokról emlékezik meg. A Kau-
kázus keleti részén a német esa-
patok mozgó hadviseléssel terv-
szerűen elszakadtak az ellenség-
től. Ezt nyilván stratégiai okok
tették szükségessé. A nagy Don
kanyarulatban és a Don középső
folyásán tovább tartanak a sú-
lyos, váltakozó harcok. Az IImen-től délkeletre és a La-
doga-tól délre a szovjet to-
vábbi heves támadásokat indí-
tott, de ezek meghiúsultak a né-
met csapatok ellenállásán.

A sztalingrádi helyzet telve
van hősi és drámai motívumok-
kal. Sztalingrád huszonegy ke-
rületét a németek az ősszel több-
hónapi szivós ostrom után elfog-
lalták. Német illetékes vélemény
szerint Sztalingrádnak külön ha-
dászati jelentősége ma már nin-
csen, mert a romváros többszáz
kilométerrel a mai front előtt
fekszik s minden oldalról körül
van kerítve. Paulus vezérezredes
hadserége csak azért maradt itt
és harcol lehetetlen nehéz körü-
lmények között a túlerő ellen,
hogy zavarja a szovjet előnyo-
mulását, nagy erőket kössön le
és lehetővé tegye az új német
arcvonal kikristályosodását. En-
nek a feladatnak a körülzárt né-
met hadsereg páratlan hősiesség-
gel és kitartással tett eleget de-
cember vége óta, amikor Sztalin-
grád és a hátrább tolt német ar-
cvonal között megszünt minden
szárazföldi összeköttetés. — Itt
az nap óta a szovjet csapatok

nyomása egyre erősödik. A véd-
ők a legnehezebb viszonyok
között harcolnak és eddig visszav-
ertek minden támadást, melyet
a nagy túlerőben levő szovjet
csapatok reggeltől késő estig is-
mételnek nap mint nap.

Mint a pénteki német hadi-
jelentés közli, a hősi elhárítás
ellenére sem tudtak a védők
megakadályozni nyugati felől egy
betörést, amely arra kényszerít-
te a védőket, hogy saját vona-
laikat néhány kilométerrel visz-
szavonják. A szovjet páncélos
csapatok hatszor rohamaztak,
sív sikerült betörniük keskeny
sávon, ezt is nagy veszteséggel
kellett megfizetniük.

VORONYEVS

városa is a harcok központjába
került. Az éjszaka folyamán ér-
kezett jelentés közli, hogy a
szovjet csapatok támadást intéz-
tek Voronyezs déli szárnya ellen,
de a német erők könnyűszere-
l visszaverték a támadást.

A HADMŰVELETEK ALAKULÁSA

AZ IDŐJÁRATOL IS FÜGG

A „Lavoro Fascista” tudósító-
jának jelentése szerint a német
fővárosban rámutatnak arra,
hogy a keleti arcvonalon folyó
hadműveletek további alakulása
nagymértékben függ az idő-
járási viszonyoktól. Ha a mos-
tani megnyílt idő tovább tart,
a német haderő legkésőbb más-
fél hónapon belül helyzetének
határozott megjavulására számí-
that. Ha újabb fagyhullám követ-
keznék be, akkor további visz-
szavonulás következhetne be,
egy újabb hideghullám azonban

megnehezítené szovjet csapatok
helyzetét is, mert igen bonyo-
lulttá tenné utánpótlásukat. Ha
a tavaszi időszak a szokottnál
korábban érkezne el, a szövet-
séges csapatok visszahatása igen
gyors és hatásos volna és a bol-
seviki csapatok mostani nagy
erősítése csupán további erő-
veszteségeket okozna nekik.

AZ ÉSZAKAFRIKAI HELYZET

Észak-Afrikában egyrésztől
Rommel páncélos hadereje foly-
tat Tripolitániában utóvédhar-
cokat az előnyomuló nyolcadik
hadseréggel szemben, másrésztől

Tuniszban az ott levő ten-
gelyerők intéznek támadásokat
az angolász erőcsapok ellen.

A tegnapi olasz hadijelentés
szerint Tripoliszról délkeletre és
délnyugatra és a tengerpart vo-
nalán heves harcok folytak. A
német hadijelentés szerint Misu-
ratát és Homsot kiűritették a né-
met csapatok miután a hadiszem-
ponthól fontos berendezéseket
szétromboltak. Az utolsó védők
kemény harcokban visszaverték
az utánuk nyomuló ellenséges
erők támadását. A hadiesemé-
nyek menéből az látszik, hogy
az északafrikai harcok súly-
pontja rövidesen áthelyeződik
Tuniszba és Rommelnek nyilván
az a célja, hogy egyesüljön a tu-
nizsi tengelyerőkkel.

Péntek reggel újabb jelenté-
sek érkeztek a tunizsi német-
olasz haderőnek Pont du Fahs
körül a szakadár francia esa-
patok felett aratott sikereiről. Az
újabb jelentések alapján az a be-
nyomás alakult ki, hogy Arnim
tábornok, aki a tunizsi tengely
haderő eddigi parancsnokától.

Nehringtől átvette a parancsok
ságot, a hét elején megindított
támadó hadműveleteivel nem
csak a kezdeményezést ragalta
ismét magához, hanem csapa-
nak egészen váratlan átcsoport-
sításával olyan irányban intéz
támadásait, hogy új helyzet ele-
állította Eisenhower és szövet-
ségeseit. A német és olasz gya-
lósági csapatok, mint most ki-
derül, kedd óta nagy páncélos
és légi erők támogatásával rajta
ütésszerű támadást intéztek a
Pont du Fahstól délre nyugatra
levő francia állások ellen. Már a
első támadással elfoglaltak há-
rom francia állást, amit legna-
gyobbirészt az idegen légióerők
és Giraud más csapatai tartot-
tak. Az ottani védő csapatok
elvágták a Pont du Fahsnál levő
támaszpontjukatól.

Az északafrikai angolász fő
hadiszállás jelentése elismeri a
tengelycsapatoknak Pont du
Fahstól délre nyugatra elért sike-
reit. Attól tartanak, hogy Arnim
tábornoknak sikerül Tunisz déli
keleti részétől kiszorítani a fran-
ciákat és onnan jelentékeny tá-
mogatást nyújtani Rommelnek
a tunizsi határhoz közeledő had-
seregének. Arnim és Rommel
csapatainak egyesülése esetén
a tengely a tunizsi támaszpont-
igen jelentékeny erőkkel rendel-
keznék, amelyek még légi úton
is állandó pótlásokat kapnak.
Az angolász jelentés még hoz-
záteszi, hogy Eisenhower sietve
erősítéseket küldött a szorongat-
ott francia haderőnek.

AZ ANGOLOK MEGKERÜLO HADMOZDULATAINAK KIVÉDESE

Az Interinf legújabb közlé-
s szerint a brit 8. hadsereg táma-
dása Rommel állásai ellen az an-
golos jelentős erőbevetései elle-
nére esélytelen, sőt semmi sem tar-

vége egymásra mindnyájan
magyarok. A legszörnyűbb vá-
dat veszi lelkére az, aki a mai
viszonyok között visszavonást
szit, ellentéteteket támaszt, hir-
deti Szász Lajos Ertseinek belőle
mindenütt, Debreczenben is, má-
sutt is. Nem nehéz felfedezni
azokat, kik minden alkalommal
csak a visszavonást, gyű-
lölködést keresik. Ezeket kell
„hatástalanítani”. Felreállítani
az igazi magyar lelkiesség új já-
ból. A magyar szeretetet kell

írás nélkül is a lelki törvények
sorába iktatni. És akkor a mai
megpróbáltató időkben felké-
szülten áll a magyar nép. A
belső gyűlölködés megbontja a
nemzet erejét, a szeretet ellen-
ben összevonja és fokozza.

Ezeket a tanulságokat vessük
lelkünkbe Szász Lajos szavai
nyomán. Ezzel tartozunk hős
honvédeknek, kik minden idők
legnehezebb harcá vívják, ezzel
tartozunk nemzetünk jövődö-
jének

A szív és a vérérendszert megbetegedések kezelésénél különösen előrehaladott korban lévő egyéneknek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz reggel éhgyomorra lépehárral bevéve, csaknem nélkülözhetetlen segítségeszköz, mert erőkücsök nélkül, könnyű, nagy székletet biztosít. Kérdezze meg orvosát!

lak tért nyerni, a déli szárnyon sem, ahol az akció súlypontja volt. A távolabb délre bevetett megkerülő csoportnak azonban az utakat ismerő arabok segítségével sikerült megtalálniuk ahhoz a hegytömbhöz vezető utat, amelyre a német-olasz páncélos hadsereg déli szárnya támaszkodik. Minthogy azonban mozdulataikat a felderítők idejében felismerték, megfelelő ellenrendszabályokat tudtak tenni. Egy német páncéloskötélnek sikerült az angol megkerülő csoport oldalába előretörni és ezzel azt megállítani, mielőtt a hegytömb magasságait elérte volna. Minthogy a német lékés teljesen váratlanul érte a briteket, veszteségeik szokatlanul nagyok voltak, annál is inkább, mert az angolok közül soknak a német helikopter helyén nem álltak rendelkezésre nehéz fegyverek.

Tovább északra az angol gyatagság és tüzéség készületi állását a tengely tüzéségét szétverte. A süllyesztő beállt a nagy elkeseredéssel vívott harcok még tartottak és részben néhez közelharcokra került sor. Montgomey eddigi kísérleteinek kudarcra ellenére érdemeket zömét továbbra is az arcvonal déli részére viszi, hogy itt újabb megkerülő mozdulatokat tegyen.

NAGY ESEMÉNYEK KIALAKULÓBAN!

A „Dagens Nyheter” című svéd lap római tudósítása rámutat arra, hogy olasz körökben és az olasz sajtóban néhány nap óta az általános helyzettel kapcsolatban bizonyos hallgatást tanúsítanak. Római megfigyelők ebből a hallgatásból azt a következtetést vonják le, hogy nagy események vannak kialakulóban. Hogy milyen természetű események ezek, arról egyelőre nem lehet tudni. Pillanatnyilag Rómában az a benyomás szerezhető, hogy az északafrikai helyzet, különösen Tunéziában gyors kitejéződést vett. Közlebbi részleteket erről nem lehet szerezni. Megemlítendő még, hogy angol-szász repülőgépek támadást intéztek több szicíliai kikötőváros ellen.

A LONDON ELLENI LÉGI TÁMADÁS HULLÁMAI

Az „United Press” londoni jelentése szerint a London elleni legutóbbi légi támadás nagy megröndülést keltett a megáramló városrészek lakosságában. Éppen ezek a megáramló városrészek London területének legjobban védelmezett részei. A közvéleményben ezért rendkívül nagy a felháborodás a légháritás ellen, amely nem tudta megakadályozni a támadást. Követelik, hogy „fejek hulljanak porba, mégpedig azoknak a fejei, akik felelősek az egész London izgalomban tartó tragédiáért”.

A további jelentés szerint a felelőséget főleg a vadászrepülő parancsnokságára igyekez-

nek áthárítani. Sinclair légügyi miniszter — mint közlik — haladéktalanul

Keleti szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli:

A keleti harcok déli szakaszán a német csapatok visszaverték az egész arcvonalon át-törésre törekvő ellenséget, miközben súlyos veszteséget okoztak a szovjet csapatoknak. Sok helyen ellentámadásba lendülve, visszaverték a támadókat. Egy páncélos hadosztály elszánt előretöréssel szétvert egy erős ellenséges gyalogos köteleket.

A Kaukázus keleti részén a német csapatok tervszerűen elszakadtak az ellenségtől.

Sztalingrádban az ellenségtől szorosan körülzárt és az erős ellenséges nyomással szemben szívós ellenállást tanúsító német erőcsoportok esütötrökön is súlyos harcokat vívtak a nagy számbeli fölényben lévő erőkkel rohamozó szovjet csa-

Legújabb jelentés a kaukázusi, sztalingrádi és a doni arcvonalról

Súlyos éjszakai harcok Sztalingrádban. — Kaukázusban német egyenruhába öltöztetett kozákok támadását húsítottuk meg. —

Berlin, jan. 22. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda a keleti harcokról a következőket jelenti:

A bolsevisták emberi és anyagi erejük tömeges és kíméletlen felhasználásával folytatták támadásaikat a Kaukázusban, a Don vidékén, Velikije Lukinál a Ladoga-tónál.

Különösen kemény harcok vívtak a Sztalingrádot védő német harc csoportok. A sztalingrádi német csapatok immár négy hete állják az egyenlőtlen harcot, a legsúlyosabb nélkülözések között, sokszoros túlerővel szemben és eközben roppant súlyos veszteségeket okoztak a Szovjetnek.

A támadóknak esütötrökön is óriási ember és anyagáldozattal kellett fizetniük a késő esti órákban történt betörésükért. Hatoszor indultak újból és újból rohamra a szovjet gyalogosokat szállító páncélosok, míg végül sikerült betörniük. Ekkor már 44 páncélos vesztettek, javarészt közelharcban. A védők új vonalukban több éjszakai rohammal dacoltak és ezekben a harcokban a Szovjet egy egész lövészeredet vesztett.

A Kaukázus északi részében a német kötelek a rossz időjárás és közlekedési viszonyok között is tervszerűen végezték megkezdett mozdulataikat anélkül, hogy az ellenség egyáltalán gátlhatta volna őket. A német vonalak mögött harcarányoszerítettek egy német egyenruhába öltöztetett kozák lovasszázadot, amely azt a feladatot kapta, hogy a német

vizsgálatot indított a tegnapi Londen ellen intézett német légi támadás ügyében

patokkal. A hősiesség elhárítás ellenére sem tudták a védők megakadályozni nyugat felől egy betörést, amely arra kényszerítette csapatainkat, hogy saját vonalaikat néhány kilométerrel visszavonják. Közelharcban sok szovjet páncélos harcokai megsemmisült.

A nagy Don kanyarulatban és a Don középső folyása mentén tovább tartanak a súlyos, váltakozó harcok.

A középső arcvonalzakaszon s az Ilmen-tótól délkeletre meg-hiusultak az ellenség helyi váltakozásai.

Velikije Lukinál szétlőttünk 18 páncélos harcokcsit.

A Ladoga-tótól délre a szovjet csapatok heves támadásai megtörték csapataink elszánt ellenállását. Az ellenség itt 14 páncélos harcokcsit vesztett.

Legújabb jelentés a kaukázusi, sztalingrádi és a doni arcvonalról

Súlyos éjszakai harcok Sztalingrádban. — Kaukázusban német egyenruhába öltöztetett kozákok támadását húsítottuk meg. —

Berlin, jan. 22. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda a keleti harcokról a következőket jelenti:

A bolsevisták emberi és anyagi erejük tömeges és kíméletlen felhasználásával folytatták támadásaikat a Kaukázusban, a Don vidékén, Velikije Lukinál a Ladoga-tónál.

Különösen kemény harcok vívtak a Sztalingrádot védő német harc csoportok. A sztalingrádi német csapatok immár négy hete állják az egyenlőtlen harcot, a legsúlyosabb nélkülözések között, sokszoros túlerővel szemben és eközben roppant súlyos veszteségeket okoztak a Szovjetnek.

A támadóknak esütötrökön is óriási ember és anyagáldozattal kellett fizetniük a késő esti órákban történt betörésükért. Hatoszor indultak újból és újból rohamra a szovjet gyalogosokat szállító páncélosok, míg végül sikerült betörniük. Ekkor már 44 páncélos vesztettek, javarészt közelharcban. A védők új vonalukban több éjszakai rohammal dacoltak és ezekben a harcokban a Szovjet egy egész lövészeredet vesztett.

A Kaukázus északi részében a német kötelek a rossz időjárás és közlekedési viszonyok között is tervszerűen végezték megkezdett mozdulataikat anélkül, hogy az ellenség egyáltalán gátlhatta volna őket. A német vonalak mögött harcarányoszerítettek egy német egyenruhába öltöztetett kozák lovasszázadot, amely azt a feladatot kapta, hogy a német

ták Algir kikötő berendezését és támadást intéztek egy karaván ellen, amely az angol partok közelében haladt. A kaaván egyik

Ellenséges légitámadások szicíliai városok ellen

Az ellenséges repülőknél Licata, Porto, Empedocle, Gela és Gasteivetrano ellen intézett támadással nem okoztak károkat. Négy repülőgépet mindegyik helység fölött egyet-egyet lelőttünk. Kettő ezek közül a tengerbe esett. Az egyik Gela közelében lángba borulva zuhant le. A negyedik repülőgép Gela és Placca Armerina között zuhant le.

Február 20-án ellenséges repülőgépek megtámadtak és géppuskával lötték Ispica (Ragusa) állomását és egy ott vesztglő

hajóját talált érte. Német vadászok az ellenséges légi erőkkel vívott légharcokban négy repülőgépet lelőttek.

teherhajót Egy polgári lakos meghalt, négyen megsebesültek. — A riasztás után felszállt vadászrepülőink megtámadták a vadászgépektől kísért bombázó alakulatot. Egy bombázót és egy vadászrepülőgépet lelőttek.

Kisebb tengeri egységeink legelhárító ágyúkkal Panpellaria közelében lelőttek egy ellenséges repülőgépet. A gép lángolva zuhant le.

A nap folyamán végzett alkalkozásokból öt repülőgépünk nem tért vissza. (MTI).

Hogyan képzeli Benes Európát újárendezését

Praznovszky Iván érdekes válasza a volt cseh elnök különös terveire

Praznovszky Iván, Magyarország volt párisi követe, rendkívül érdekes és figyelemreméltó tanulmányt írt Nouvelle Revue de Hongrie legújabb számában. Súlyos érveket felsorakoztatva válasszol Benesnek, az amerikai Foreign Affairs című folyóiratban megjelent cikkére, amelyben az egykori csehszlovák közvélemény megalapítója Európa háború utáni újárendezésének kérdésével foglalkozik. Praznovszky Iván e Benes-féle tervet elzárkózik és kimutatja, hogy annak alapján hozzá sem lehet fogni az európai jövő felépítéséhez.

Benesről valóban el lehet mondani, hogy semmit sem tanult és semmit sem felejtett — írja Praznovszky. Legelső sorban is az a főbenjáró hibát követi el, hogy az új világot az 1918-as alapokra akarja visszavezetni. Praznovszky részletesen kimutatja, hogy az 1918-19-es békeszerződés tévesnek bizonyultak a csodótt mondatok. Annakide jón Poincaré ismerte el, hogy a trianoni béke ellen emelt kifogások indokoltak, de hozzáfűzte, hogy a békeparancsot végre kellett hajtani, mert az antant hatalmak a háború folyamán ilyen irányú kötelezettséget vállaltak. Ernest Denis, francia professor, Csehszlovákia egyik megteremtője, maga belsmeri, hogy a trianoni szerződésnek hibái vannak Benes most mégis az akkori alpelevezet akar visszatérni, pedig a történelemben nincs visszatérés. Kétségtelen, hogy az új Európa megszervezőinek egészen más kiindulási pontokra kell választaniuk, új békealapot kell teremteniük és az elkövetett hibák jóvátevével a múlt tévedéseit ki kell javítani.

Praznovszky ezt írja: „A papíron megalkotott békekötések nem jelentik a lelkek békéjét, amely nélkül nincs igazi béke, legfeljebb rövidéletű fegyverszünet. Éppen ezért anakronisztikus Benesnek az a terve, hogy 1918-ig nyúljon vissza és halmozza a régi tévedéseket. Benes elképzelése, „Európa felosztása nagj, kiegyensúlyozott, egyéni sajátosságú politikai szervezetre, amelynek mindegyike területi, politikai s gazdasági szempontból elegendően erős.” Szerinte így lenne elkerülhető az, hogy egyes nagyhatalmak a kisebbeket és csengébeiket megtámadják és megsebesítsék. Csehszlovákia volt elnöke nem is tagadja, hogy ezáltal Németországnak Csehszlovákiával szemben követett 1938-as magatartására gondolt.

A bennünket legközelebből érintő pont a negyedik, amely Közép-Európa újárendezésével foglalkozik. E szerint Közép-Európa alapja egy csehszlovák-lengyel szövetség lenne, amelyhez Ausztria és Magyarország esetleg Románia is csatlakozhat.

nék, bár ez utóbbi számára lehetőségeket adna, hogy esetleg egy balkáni blokkhoz csatlakozzon Benes Magyarországgal kapcsolatban magától értetődőnek tartja, hogy „Magyarországnak nem engedhetnék meg, hogy megtartsa azokat a területeket, amelyeket Németországtól kapott a háborúban való együttműködés jutalmául.” — Ha valakit megfosztanak jogos tulajdonától és az ilyenek módjában van az őt megillető tulajdon egyes részeinek megszerzésére, a bitörő ebben törvénytelen cselekedetet lát.

Benes aztán a Balkán-blokkat foglalkozik, melynek tagjai Jugoszlávia, Görögország, Albánia és Görögország, Albánia és esetleg Románia lenne, amennyiben az utóbbi nem a csehszlovák-lengyel szövetség mellett döntene. Jellemző, hogy Benes kifejejtli Bulgáriát, Törökországot számára megadja a szabadságot, hogy választhasson, akar-e résztvenni Európa újárendezésében.

Aztán a Szovjetunió problémáját veti fel. Benes szerint a Szovjetnek a nemzetközi európai életből való kikapcsolása a legnagyobb veszély volt a mostani háború kitörése előtt, úgyhogy el kell fogadni azt az elvet, amely szerint a Szovjetuniót be kell vonni az európai együttműködésbe. Benes szerint nem került volna sor a második világháborúra, ha a bolseviszta-kommunista Oroszországot nem izolálták volna. Sőt, ha az együttműködésbe ezután nem vonták be, az a harmadik világháborúra vezetne.

Praznovszky részletesen megokolja, mennyire lehetetlen mesterségesen államokat teremteni. Napoleon államai nem életek tovább, mint Csehszlovákia és Jugoszlávia. Csehszlovákia nem volt sem történelmi állam, sem biológiai, politikai, vagy gazdasági egység. Eszköz volt, hogy egy kis nép jogot kapjon a szlovákok rutének, magyarok és németek elnyomására. Az ilyen állam újászülése nem lenne Európa érdekében való, hiszen pusztá létezése állandó háborús veszedelmet jelentene.

Praznovszky egymásután utasítja vissza és cáfolja Benesnek azokat a kijelentéseket, amelyek szerint Csehszlovákia életképes állam volt és a kisebbek helyettesítő megvalósulását rendezte. Benes e tervezésben is beszél népek önrendelkezési jogáról, de például Magyarországgal kapcsolatban már az a véleménye, hogy annak belső rendelkezése felől a magyarok egymagukban nem dönthetnek. Benes — írja Praznovszky — láthatóan fél az ő tervével ellentétes amerikai elképzelésektől, amelyek dinasztikus problémákat vetnek fel. Benes elismeri, hogy az egyes népek jövőjének dinasztikus formában való megoldását nem lehet megakadályozni, amennyiben a népek így óhajtanak. De Magyarországól a szabad elhatározás jogát is megvonná.

Praznovszky Iván kimutatja, hogy amennyiben ez a tervet valaha is megvalósulna, harmadik világháborúnak lenne a csikrája. Aligha hihető, hogy akadémikus felelősségük tudatában lévő államférfiak, akik, amikor az európai újárendezés munkájához fogynának, magukra mernék vállalni a Bene-féle tervvel járó rettenetes felelősséget.

Északafrikában és a Földközi-tengeren

A német véderő főparancsnokság közli: Észak-Afrikában Misurátát és Homost a hadi szempontból fontos berendezések szétrombolása után kiürítették. Az utolsó védők kemény harcokban visszaverték az utánuk nyomuló ellenséges erők támadásait.

Tuniszban folytatott sikeres támadó vállalkozásainkat. Sok ellenséges támaszpontot elfoglaltunk és az ellenséges erőcsoportokat felmorzsoltuk.

Német vadászrepülőik sikeres támadásokat intéztek vasúti célpontok ellen és lelőttek három angol vadászrepülőgépet.

Az északafrikai partok előtt haladó nagy ellenséges hajókaraván elleni támadás újabb sikerekkel járt. A német-olasz légi haderő elsüllyesztett összesen 36 ezer tonnányi öt teherhajót és 12 szállítóhajót olyan súlyosan megrongált, hogy legalább öt kü-

zülük elveszteknek tekinthető.

Az olasz főhadiszállás közelménye: Tripolisztól délkeletre és délnyugatra, Garian Tarhuna és a tengerpart vonalán heves harcok folytak a mi páncélos erőkkel s az ellenség páncélos erők között.

Az olasz vadászrepülőik rajtaütöttek ellenséges vadászoknak egy nagyobb alakulatán és két repülőgépet lelőttek belőle. Az ellenség menetelő hadoszlopait bombákkal és géppuskatűzzel árasztották el.

Tuniszban az előző napok hadműveletének további fejleményei újabb fontos magaslatok elfoglalásához vezettek. A foglyok száma több mint 2500.

Gabea közelében egy géppuskás gépkocsizó alakulatunk lelőt egy ellenséges kétmotoros repülőgépet. A gép személyzetének három tagja fogságba esett.

Bombavető repülőink bombáz-

Meteor Mozgó műsora
Szombaton 5 és 7, vasárnap délelőtt 11, délután 3, 5, 7 órákor utoljára magyar vágjáték
Tolnay Klári, Jávör Pál, Rajnay Gábor, Pataki Jenő főszereplésével:
Egy csók és más semmi

Hungária Filmszínház
A legérdekesebb művészi magyar film:
Negyediziglen
Főszereplők: Hosszú Zoltán, Eszenyi Olga, Nagy István, Sulyok Mária, Mály Gerő.
Előadások: 3, 5 és 7 órákor.

Vígyszínház mozgó
Ma 3, 5, 7 órákor a legnagyobb, a legvidámabb új magyar film:
Egér a palotában
A szerelem, a romantika filmje!
Fősz.: Németh Romola, Csikós Rózi, Vaszary Piri, Rajnay, Benkő, Puskás.

Apollo filmszínház
Ma bemutató: Egy most eszmélő leány első szerelme. Szelezky Zita, Hajmásy, Vizváry, Pethes Ferenc, Hidvégy főszereplőkkel
Gyávaság
Előadások kősznap 3, 5, 7, vasárnap 11-től 1-ig és 3, 5, 7 órákor.

Ma iktatják be ünnepélyesen a debreceni tábla elnöki méltóságába Baróthy Zoltánt

Ma, szombaton délelőtt teljes ülést tart a debreceni ítélőtábla, melynek keretében a tábla új elnökét, Baróthy Zoltánt iktatják be méltóságába. Az ünnepélyes beiktatásra népes tömeg gyűjtött Debrecenre a debreceni tábla területéhez tartozó bíróságoktól és igyekezésektől.

A tábla dísztermében az egyházak, a városok és megye ve-

zetői megjelennek, hogy a társadalmi, gazdasági élet képviselőivel együtt köszöntsék az új tábla elnököt.

A békében szokásos külsőségek, tekintettel a háborús időkre, elmaradnak és szigorúan a hivatalos beiktatáshoz ragaszkodnak. Elmarad az ünnepi közhéd is, elmaradnak a szónoklatok is, csak a hivatalból előírt üdvözléseket tartják meg.

Tudnivalók a hadbavonultak hozzátartozóinak segélyezésével kapcsolatban

A honvédelmi miniszter tájékoztatást adott közre

A hadbavonultak hozzátartozói érdekében megindult országos gyűjtésre vonatkozóan különféle híradások jelentek meg. Minden félreértés, vagy tévedés elkerülése végett a honvédelmi miniszter szükségesnek tartja, hogy a segélyezésre nézve az alábbi tájékoztatást közreadja:

A hadbavonultak hozzátartozóinak segélyezésével kapcsolatosan téves a közvéleményben kialakult az a felfogás, mintha a segélyezés egy rendszeres, vagy időnként megismétlődő pénztámogatást jelentene. Nem lehet a célja a segélyezésnek az sem, hogy esetleg szűkebb viszonyok között élő családokat ezáltal jobb anyagi helyzetbe hozza, de ugyancsak nem adhat jogot, illetve jogalapot a segélyezésre az a körülmény, hogy valakinek a hozzátartozója hadbavonult és ezáltal a család napi megélhetése általában nehezebb lesz, mert segélyezést elsősorban csak az a hadbavonult, az a harctérre kiindult, továbbá ott elűnt, vagy hadifogságba jutott honvéd hozzátartozója kaphat, aki hadisegélyben részesült. De ezek közül is csak a hozzátartozó számíthat arra az egyszeri segélyezésre, aki a háborús viszonyok folytán máról holnapra önhibáján kívül olyan súlyos és nyomorító helyzetbe jut vagy jutott, hogy azt önmagától elhárítani még fokozottabb munkával sem képes és ilyen körülmények között a család további lét-fenntartása kérdésessé vált, vagy veszélyeztetve van.

Az egyszeri segélyezés fő célja tehát az, hogy az említett helyzetbe jutott család a mai háború adta és lecsökkentett szokásos életmódját a segéllyel elhárítsa és biztosítsa.

Ezeket az egyszeri segélyeket a honvédelmi, illetve honvédkerületi parancsnokságok folyósítják, amire előreláthatólag csak március első felében kerül sor.

A hadbavonultak hozzátartozói a segélyezésre vonatkozólag sem a honvédelmi miniszterhez, sem a hadtestparancsnokságokhoz kérvényt, vagy beadványt nem nyújthatnak be, hanem ilyen kérelmekkel közvetlenül a lakóhely szerint illetékes elsőfokú közigazgatási hatóságokhoz (községi előljáróság, polgármester és a székesfővárosban a kerületi előljáró) forduljanak, mert segély ügyük csak így nyerhet gyors és eredményes elintéztést. Végül közli a honvédelmi miniszter, hogy a hadbavonultak hozzátartozóinak támogatása teljesen külön áll és független az ugyancsak a Kormányzó névfőnöksége által a táli segélyezés címen megindított szokásos nyomorenyhítő akcióitól.

Szász Lajos miniszter: A mai idők nem alkalmassak a vagyonszerzésre

Kecskemét városa most tartotta hagyományos „Néma bál”-ját. A „Néma bál”-on Szász Lajos közellátási miniszter mondott ünnepi beszédet. A mai idők nehézségeiről szólva hangoztatta, hogy az idén nemcsak azt kérik, hogy a feleslegekből adjanak, hanem azoktól is kérnek, akiknek nincs feleslegük.

A mai idők nem alkalmassak a vagyonszerzésre, vagyonszerzésre. A mai idők az áldozatok ideje. Ha egyes helyeken mégis fokozódik a jólét, ennek a gyarapodó vagyonnak és fokozódó jólétnek ismernie kell kötelességét a közérdek iránt. Mert ennek a háborúnak nem lehetnek és nem lesznek vámszedői! (Viharos taps.) Ezen a háborún nem lehet és nem is fog senki gazdagodni. Eljön az elszámolás óraja, eljön az az idő, amikor számot kell adni mindenkinek arról, hogy vámszedője vagy áldozatos munkása volt-e ezeknek a mai időknek.

Teljesítse tehát kötelességét mindenki, akinek a mai rendkívüli viszonyok kedveznek. A közérdek egyik legfontosabbika pedig a nyomor enyhítése. Súlyos, igen nehéz időköt élünk. Sok a tudnivaló mindenütt.

Ez a „Néma bál” azért emel-

kedik előkelőségben minden más egyéb bál fölé, mert nem különíti el társadalmi rétegződés szerinti egymástól az embereket, hanem ellenkezőleg, összegyűjti, egybefogja őket, egyetlen nagy szeretetben. Erre a szeretetre, egybefogásra és egymásratalálásra igen nagy szükségünk van most és lesz a ránk következő időkben is.

Fogjunk össze, értsünk meg egymást, találjunk végre egymásra mindnyájan, magyarok! — elhangzik gyakran a szó anélkül, hogy megvolna a kellő eredménye. Pedig mindnyájan magyarok vagyunk! Hát mi van még ennél fontosabb, hol van még ennél fontosabb kérdés, ami meggátolhatja, hogy Krisztusban és a magyarságban végre megtaláljuk egymást.

Ha valaha, most van az ideje, hogy egymásra találjunk. A fronton küzdő magyar honvéd egyik kezében a keresztet tartja, a másikban a puskát szorongatja. A legszörnyűbb vádat veszi lelkére az, aki a mai viszonyok közt visszavonást szil. ellentéteket támaszt, aki nem a megértést hirdeti és követi.

Rend és fegyelmet! Nélkülözhetetlen mind a két dolog. A

DEBRECZEN 1943. I. 23.

rendnek is a fegyelemnek is a szeretet az alapja. Ennek a szeretetnek elsősorban a honvéd családok, másodsorban a gazdasági élet elesettei iránt kell megnyilvánulnia.

Hallja meg tehát mindenki a szeretet parancsát — mondta nagy lelkesedéssel fogadott beszéde végén a miniszter — és teljesítse kötelességét, hogy a szeretet parancsának teljesítésével a rendet és fegyelmet alapozza meg.

A tengerbe zuhant egy amerikai katonai szállítógép

A holland-guyanai partvidéken az Atlanti Óceánba zuhant egy óriási amerikai katonai szállítógép. 9 főnyi legénység és 25 utasa meghalt.

Az elhunyt Beck báró emlékeztetés magyar közbeszólása

Bécsből jelentik báró Beck, volt osztrák miniszterelnök, kedden 89 éves korában Bécsben meghalt.

Egyike volt azoknak a nem jelentékeny számú osztrák politikusoknak, akik őszinte rokonérzést tanúsítottak Magyarországra iránt. Amiben talán nagy része volt annak is hogy felesége hazafiasan érző magyar honleány volt. Az ő kedvéért Beck báró megtanult magyarul is, amit Budapesten nem tudtak. Így eshetett meg a kedves, mulatságos eset, Beck báró osztrák miniszterelnök Budapesten járt és a kiegyezésről tárgyalt Wekerle Sándor akkori magyar miniszterelnökkel.

Ezek a tárgyalásokon mindig erős volt a küzdelem. Egy ily órában esett meg, hogy Wekerle a referensének magyar nyelven néhány bizalmas utasítást adott, melyeket természetesen nem az osztrák tárgyalóléfi tudomására szánt De Beck báró lojalis ellenfél volt Nem aknáta ki az ebből számára adott esélyt, hanem így szólt magyarul:

— Fel kell hívnom excellenciád figyelmét arra, hogy megtanultam magyarul, mert azt hittem, hogy osztrák államférfinak szüksége van rá...

Időszerű kislexikon

Chile keskenyen 4000 kilométer hosszúságban nyúlik el Dél-Amerika csendesóceáni partján. Fenn északra még trópusi a hőség, a Tűzföldön már jégáraktól fehérlő, ködös hegyek vannak. Végig az Andok magas, lenn délen szinte összezsúfuló láncolatai tagolják. A partokon szűk rónások terülnek el. Ásványi kincsekben gazdag ország, réz, sárgaréz, ólva, szén, arany és ezüst bőven van az országban. Az ország jólétét is a nagy sárgaréz- és rézkivitel adja meg. Területe felül van a 700.000 négyzetkilométeren, lakóinak száma azonban az ötmilliót sem éri el. Körülbelül háromszor nagyobb Magyarországánál, de csak egyharmadnyi a lakóinak száma, mint Magyarorszáé. Népsűrűsége 97 százaléka katolikus, spányolok, illetve benszülöttek és a benszülött keverékek: a meszticek. Fővárosa Santiago 700.000 lakossal.

Kettős szerelmi dráma. Gyulai Sándor nagysúlyos legény behatólt Faluvégi Zsuzsanna lakásába és ott féltékenységi jelenet után rálőtt a leányra, majd önmaga ellen fordította a fegyvert. Gyulai Sándor azonnal a leány pedig két nappal később meghalt sérüléséből.

Az iparosok gyűjtésének második eredménye: 4312 pengő

Nagyon szép anyagi és erkölcsi eredménnyel folyik az iparosok gyűjtési akciója a hadbavonultak családjainak megsegítésére.

A második nap eredménye túlhaladta az elsőt, amennyiben most 4312 pengőt hoztak be.

Az Eötvös-utca környékén ifj. Schneider János tesztgyáros és Nagy Sándor kőművesmester gyűjtőívén ifj. Schneider János, ifj. Varjassy Imre Kovács- és kerékgyártómester, Szabó Gábor csizmadiamester és fia 50—50 pengőt, Szabó alkalmazottai külön 10 pengőt, Nemes Géza kőművesmester 20 és Kiss Antal fodrász 20 pengőt adtak összesen 320 pengő egy délutáni-gyűjtés eredménye.

A Péterfia-utcai részen Nagy Sándor lakatosmester ivén Varga László kőművesmester (Hadhízi-utca 43 szám) 50 pengőt Szabó Sándor hentes 30, id. Erdei András építőmester, aki 75 százalékos hadirokkant 15 P. András fia pedig 25 pengőt, Furmann Géza 20 P. Fábrián Béla szalon alkalmazottai 22 pengőt, összesen 457 pengőt adtak.

A Rákóczi-utcai részen Ötö-

Mihály lakatosmester, Kovács István asztalos és Krivda Gyula sütőmester ivén Bandermann Károly kádármester, Bonyi Lajos és neje 20—20 pengőt adtak, összesen 282 pengőt gyűjtöttek.

A Szent Anna-utca környékén Varga József ivén Hefrig László, Kovács Ferenc timár, Sarga István timár 50—50 pengőt, Piro József timár, Bogdán Sándor kőtéglyártó, Vince József timár, Kovács László timár 30—30 pengőt, Mirgay László építőmester 20, Szűcs Imre timár 40 pengőt, összesen 691 pengőt adtak.

Az Arpad-tér Kassa-úti részén Malatinzky Sándor kőművesmester, Szekeres István festő és Ary Lajos asztalosmester ivén Kraszuta Józsefné sütő 80 P. dr. Balla Gerő asztalosmester 50 P. Szabó Miklós csiggyáros, Harkányi Ede 30—30 P. Denesák György kőfaragó, Barna Béla vízvezetékészterelő, Tóth Gyula ácsmester, Szokol József vendéglős 20—20 P. összesen egy nap alatti adomány 360 P.

Gajdos István aranvázósmester ivén a Piac-utca a MONE 50 P. összesen 568 pengő gyűlt össze.

Egy volt „vengerka” a kőbányai gyilkosság áldozata

Kétszáz detektív hajszolja a bestiális gyilkost

Jelentették, hogy Kőbányán a Gyömrői-út 30. számú üres elken a hóban egy meztelen női holttestet találtak. A gyilkos valóságát szíjait hasított áldozata hátából, fogát kiverte, nyakát teljesen átvágta, szívével őt kesszűrást talált a rendőri nyomozó bizottság. A bordákat és a hasi részeket is kikanyarította a gyilkos, mint valami hentes az állatot. A gerincoszlop hosszában négy centi széles vágást találtak.

A gyilkosság áldozatát tegnap felboncolták. A meggyilkolt nőről készített felvételek és a szemléyleírás alapján megállapították, hogy a meggyilkolt nő Schvarcz Fábrián Ilona, aki 1896-ban született Budapesten és akinek Pestszentlőrincen az állami lakótelepen volt lakása. A legutóbb a kispesti szövőgyárban dolgozott, a régi békevilágban egyik mulatóján volt a táncosnője, majd 1912-ben Oroszországba került mint „vengerka”. A világháború után visszatért Magyarországra.

A helyszíni nyomozás után megállapították, a gyilkosság ott történt, ahol a holttestet megtalálták.

Mintegy 200 detektív hajszolja a bestiális gyilkost. A rendőrség keres egy árust, aki elmondta a holttest megtalálásakor egyik katonának, hogy szombaton este a gyilkosság színhelye közelében látott egy futó asszonyt, akit egy férfi üldözött.

Egy debreceni karrier indulása

Sok sikert ígérő pianista-karrier indulásának lehetett tanujára a Zenekedvelők Köre tegnapelőtti ballet-estjének közönsége. A budapesti táncművészeket Zempléni Kornél, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hallgatója, de máris kész zongoraművész kísérte zongorán. Megjegyezhetjük: kitűnően...

Zempléni Kornél ismert debreceni úri családából származik. Debrecenben végezte tanulmányait. Édesanyja Z. Csanak Mária, a Városi Zeneiskola kitűnő művésztanárnője. A családi hagyományoknak megfelelően a fiatal Zempléni Kornél is zenei pályára készült kezdetétől fogva. A bontakozó tehetségű ifjú a Városi Zenede koncertjein tűnt fel, majd az érettségi letétele után a Zeneművészeti Főiskolára nyert felvételt.

Budapesti tanárai a legszebb reményeket fűzik további pályájához, amelynek első nagysikerű állomása volt a tegnapelőtti ballet-est, amelyen mint kísérő, de mint művész is nagy sikerrel debütált.

Február 2-án lesz az orvoskari „Csaba” esté y

A hagyományos „Csaba”-bál helyett február 2-án rendezik az orvosifjúság Debrecen farsangjának egyetlen estjét, az orvoskari „Csaba”-estélyt dr. Csilléry András egyetemi ny. r. tanár, a „Csaba” B. E. magistere és dr. Went István egyetemi ny. r. tanár, az orvostudományi kar e. i. dékánja pártfogása mellett. Az idők szavának megfelelően egyszerűség és a másokon való segítség gondolata fogja jellemezni ezt az estet, amelynek jövedelmét a rendezőség kizárólag jótekonny célra fordítja, részint arra rászoruló bajtársait segítyezi, másik részé pedig a Kormányzó névfőnöksége segítőakciójára ajánlja fel. Az est ismertetésére még visszatérünk.

Portugáliában a nagy esőzések újabb árvizeket okoztak. A művelés alatt álló földeken nagy a kár.

A zágrábi földrendésjelző állomás szerdán erős földrengést jelezett, mely a déldalmáciai Bivokó-hegységben volt.

Nyugodtan akar aludni?

Matracát, hencserét, rekamiejét, foteljét csináltassa **MANDEL** kárpítóssal. Csapó utca 28. (második udvar). Kész hencserek raklárón.

Kiházasítás

uveg és porcellán

kelengyei oicsón és jó.

SZLOVAK-nál vásárolhat

Csapó-u. 32.

Százötven évvel ezelőtt végezték ki XVI. Lajos francia királyt

1793 január 21-én délelőtt 10 óra 10 perckor végezték ki a királyt

A francia forradalom sok szennye között kétségkívül az volt európaszerte a legudarabb dolog, hogy a franciák kivégezték a királyi családot. Százötven esztendővel ezelőtt a királyi ház és sarjadékai az Isten kegyelméből való királyság gondolatában születtek és éppen ezért érthető, hogy a forradalmi lázban égő és szennyes árban tobzódó Páris is megdöbbsent erre a szörnyű eseményre és zárt ablakok mögött döbbsent csendben vette tudomásul, hogy a nyaktiló leszel a király fejét. Csupán a forradalom szedett-vedett katonái és a csöcselék töltötte meg az utcát, leret, ahol a véres tett lezajlott. Lassuk az eseményeket sorrendben.

Mint ismeretes a forradalom elfogta a menekülő királyt és a határtól hozták vissza. Ettől kezdődően inkább fogoly, mint uralkodó volt saját otthonában XVI. Lajos, akiről különben se tud sok jót elmondani a történelem. Szerette a gyomrát, kényelmes, pipogya ember volt és egyre merészebb forradalmiszemeknek. A forradalom és annak szennyes árja kellett, hogy XVI. Lajosból is férfit faragjon, aki aztan fogságában türt, szenvedett, de méltósággal. A Templomban raboskodott, különösen 1792 december 11 óta, amikor is mint egyszerű polgárt, Capet Lajos néven a Convent elé állították. Robespierre úgy beszélt róla, hogy nem polgár, de az ország ellensege. Ennek dacára alkalmas adtak neki arra, hogy méltó keretek között védekezze. Védket választhatott, így a többi között De Séze volt egyik védője, aki azonban nem talált más védelmet királyá számára mint azt, hogy királyi sérhetetlensége címén mentsék fel. Lajos tagadta a vádakot, de bizonyítani nem tudott. Az ekkor még erős girondi párt feje, Vergniaud követelte, hogy a nép ítéljen Lajos fölött, de a konvent félvén a nép ingadozó kedvétől, ezt a tervet elvetette. Névszerinti szavazást kívántak és 1793 január 15-ére hívták össze a konventi ülést.

Vétkes-e Lajos az állambiztonsága és a köztársaság elleni összeszűrésben? — volt egyetlen kérdésben benne min-

den vádpont.

Egyhangú igen volt a válasz. Ezzel a népszavazás ügye le is került a napirendről és a király sorsa megpecsételődött.

Holott ekkor még sokan voltak, akik meg szerették volna menteni a szerencsétlen sorsú uralkodót, akit elődei pazarlása és tékozló uralkodása sodort a forradalmi események kellős közepére. A girondiak pártjának jó része arról álmodozott, hogy valamilyen formában nemzeti királysággá mentik át a zavaros eseményeken. Franciaországot, de ekkor már Robespierre és Danton adták a közvéleményben az uralkodó hangot, akik esküdt ellenségei voltak mindennek, ami a régi rendszer mellett szólhatott.

A bűnösség megállapítása után felvetették január 17-én a kérdést, hogy milyen legyen a büntetése a hazaáruló királynak.

Halál!

Suttogták, majd hangosan kiáltották a jakobinus párt részéről. Új szavazást kellett elrendelni, amikor is névszerinti, szószéken kellett szavazni és meg is indokolhatta a követ, hogy miért szavaz halállal, vagy miért ellene. Csaknem 24 óráig tartott a végzetes szavazás. A leírások szerint a gyéren világitott konventi helyiségben valóságos népünnepély folyt közben. A kísérteties világitású teremben felhangzott egyre gyakrabban a halál, halál, ugyanakkor a jakobinus párt által felbékelt úgynevezett „ugatónok” kórusa hangos hahotával fogadta a szörnyű szót. A terem páholyában türelmetlen nők, vagy inkább némberek szenzációra éhesen fogadásokat kötöttek, mint valami versenyen, hogy halál vagy élet lesz-e a sorsa a királynak. Türelmetlenül kérdezték egy, egy követ szavazása után, hogy van-e még sok szavazó. A karzaton a felséges „nép” táborozott, ivott, szórakozott, a párt jóvoltából dől a pálnka és a bor. Koccintottak, ha halálra szavazott valaki. Volt olyan szavazó, aki az ágyból kelt ki és hálósapkában adta le szavazatát, aztán ment haza nyugodtan aludni.

Danton ellenezte, hogy a szavazatok kétharmada kell ahhoz, hogy a király halállal lakoljon, csupán a többség volt a fontos. A konventi elnök Vergniaud és sok girondista is a halállal szavazott, mire Danton, a girondi párt legfékezhetetlen ellensege megjegyezte: e párt elveszett, mert szavai felségesek, de tettei gyávák.

Nem kevés megbotránkozást keltett a jakobinusok között is a fertelmes tény, hogy a király unokabátyja, Fülöp orleánsi herceg is a halál mellett szavazott. Már azért is botránkoztak a jobberősök, mert remélték, hogy a halál helyett száműzéssel lehet elintézni a szerencsétlen király sorsát.

Végre Vergniaud, aki elnökölt, felolvasta a szavazás eredményét. Fájdalmas, megtört hangon, száraz, cserepes ajakkal olvasta az adatokat. Leadtak 721 szavazatot, ebből 387 halálra, 287 száműzésre szavazott, a többi szavazat nem számított. Ekkor Brissot állott fel és indítványozta, hogy halasszák el a kivégzést, mert attól tarthatnak a franciák, hogy erre Európa üzen hadat a forradalmi Franciaországnak. Az indítványt elvetették.

Mig a szörnyű herce, hurca folyt, XVI. Lajos férfi módjára viselte rettenetes megpróbáltatását. Igyekezett börtönében úgy beosztani az idejét, mint régi,

A honvéd minden magyar családját harcol. Mindenki adakozzék a honvéd-családok javára Gyűjtés: február 7-ig.

szabad király korában. A pipogya emberből erős férfi lett néhány nap alatt. Méltósággal viselte sorsát. Tacitust, kedvenc íróját olvasta és I. Károly történetét lapozgatta. Sokat foglalkozott fiával, tanította mint egy gondos családapa, egyáltalában nem a halálra félt benyomását keltette. Ha csak az nem, hogy sokáig forrón, odaadással, buzgón imádkozott. Quinet írja róla, hogy: A nép utolsó embere is megtanulhatja a királytól, hogyan kell szépen meghalni.

A kivégzés

Január 20-án végleg elhatározta a Konvent, hogy a kivégzést haladéktalanul keresztül viszik. Az új igazságügyminiszter, Garat ment el személyesen a király börtönébe és tudtal adta, hogy rövidesen megtörténik a kivégzés. A király nyugodtan fogadta a szörnyű hírt, csupán családját, feleségét, gyermekeit és népet féltette a sors retentő következményeitől. A Konvent különben gavallérosan adott engedélyt arra, hogy elbúcsúzzék családjától, meggyónék.

Óráig tartó néma ölekezés és sirás volt a búcsúzás. A királyné és idősebb gyermeke egyetlen pillanatil ki nem eresztették karjaikból a halál előtt álló apát. Még a király vigasztalta őket. Késő este visszament külön börtönébe a király és most már csak saját élete, sorsa és halála foglalkoztatta. Angol lelkész, bizonyos Edgeworth gyóntatta meg. Egész éjjel nem aludt a király és reggel öt órakor az angol lelkész misét mondott s ekkor vette magához az Úr testét a halálra szánt. Nem kívánt semmit imádni. Nyugodt, méltóságos volt. Tudta, hogy mire megy, tudta, hogy hova viszik. Családjá lelkét sem akarta ismét zaklatni egy keserves búcsúzás szörnyű fájdalomával. A kora délelőtt jött érte a Konvent megbízottja, Santerre. Egész úton imádkozott gyóntatója mellett és a halálra szántak imádságát mondta.

Az utcákon forradalmi ezredek katonái állottak szuronyos sorfalat, a sorok mögött a csöcselék. Némán, csendben nézték a szörnyű felvonulást. A város különben olyan volt, mint a döbbsent esemény hatása alatt megtorpant ember. Ablakok, üzletek zárva, egyetlen kíváncsi szem, fej nem látszott. Így érkeztek a XIV. Lajos térre, sok dicsőség és a királyság korából emlékként megmaradt hely színterére. A vérépad a szörnyű nyaktilóval már állott. A király egyenes tartással lépett a vérpadra és maga vetette le felső kabátját. Csípős, hideg, téli kora délelőtt volt s a fehér inges király kezét erőszakal háttára kötötték hóhérok bár ez ellen tiltakozni próbált. A lehellet meglátszott, amin megszólalt: franciák, én abban, amivel vádoltak, ártatlan vagyok, megbocsátok ellenségeimnek, szerencsétlen nép... — többet nem mondhatott, mivel a kirendelt katonák tisztje, vérszerinti rokona, XV. Lajosnak, tehát elődjének egyik törvénytelen fia, parancsot adott, hogy pergessek a dobokat.

Monoton dobpergés közben vette két hóhér a királyt a vérpada hárdja alá. A téli ködös délelőttben villant egyet Guillotin orvos szörnyű szerszáma, aztán egy suhanás és a király feje hullott a fűrészporos kosárba... A gyóntató pap megadta a suhanás pillanatában a végső feloldozást és eltakart szemmel keresztet vetett.

Szajtató, néman bamuló tömegben hegyipárti polgár előhúzta Isten tudja honnan került óriás óráját és halkán dörmögte a szomszédjának:

— Elég jól ment, pontosan 10 óra 10 perc az idő... Páris felett feketén ködölő ólmos fellegek terjengtek.

Nyugati légiháború

Angol léghaderő kisebb erőt csütörtökön az esti órákban tervszerűtlenül bombázták Németország nyugati partvidékét. A lakosság körében veszteségek voltak. A lakónegyedekben épületek károkoztak. Vadászrepülőink és a légvédelmi tűzrészeg lelétt 9 ellenséges repülőgép.

gépét. (MTI). Berlin, január 21. (Német Távirati Iroda.) A birodalmi főváros ellen január 16-án este intézett brit légi támadás halálos áldozatainak száma 110-re emelkedett. Közülük — mint már jelentettük — 50 hadifogoly.

Magasrangú személyiségek voltak a lezuhant amerikai repülőgépben

Lisszabon, jan. 22. Newyorkból jelentik: A guineai partok közelében lezuhant négy motoros amerikai repülőgép utasai között több magasrangú személyiség is volt, nevezetesen a newyorki titkos rendőrség főnöke és Hull

külgymiszter környezetének két tagja. A repülőgép utasai között volt Eric High film és színművész, aki tengelyellenes darabokat írt. A repülőgép személyzetének valamennyi tagja és utasa életét veszítette.

Március 15-től idény végéig felfüggesztik a labdarugók villamgazoiását

A január 31-i országos tanácsülés dönt a kiesés és feljutás kérdésében

A MLSz országos elnöksége január 21-én tartott ülésén a következő fontosabb határozatokat hozta:

A német labdarugó szakhivatal kérésére a MLSz felajánlotta május 16-án, a Svájcban lebonyolításra kerülő Magyarország — Svájc válogatott mérkőzés napján a magyar B) válogatott csapat németországi vendégszerelését.

Az országos szakfelügyelő széleskörű tervezetet terjesztett az egyesület elé az edzők testülete működésének és az ifjúsági nevelő munkának szélesebb alapon való kifejlesztéséről. Az előterjesztést az elnökség megáévtette.

Társadalmi naptár

Január 23, szombaton: d. u. 6 órakor: Déri Múzeum dísztermében vitéz dr. Kovách Elemér kuriai bíró előadása: „Korszerű államecélok, földosztás és nemzetiségpolitika Magyarországon”.

Január 23, szombaton: d. u. 6 órakor a városháza tanácstermében: Vöröskereszt-közyűlés.

Január 24, vasárnap: d. e. 11 órakor: Polgári és Gazdakör közgyűlése.

Bejelentés elmulasztásáért 20 napi elzárás

A debreceni rendőrség, mint kihágási bíróság vonta felelősségre bejelentés elmulasztásáért Nagy Ida bagaméri lakost. Dr. Boezkó Lajos rendőrtanácsos, kihágási bíró a bizonyítási eljárás lefolytatása után 20 napi elzárásra ítélte.

Dr Bánáss Lászl. temette Kemény Károly szalontai gyárost.

Nagyszalontán öszinte részvét mellett temették el a tragikus hirtelenséggel elhunyt Kemény Károly konzervgyárost, aki a román megszállás alatt öszinte, gerinces magyarságával mutatott példát a kisebbségi sorsban élő magyarságnak és a kenyerüket vesztet: magyarok közül soknak adott munkát. Kemény Károly koporsóját a frontharcosok díszászlója takarta. A koporsó előtt: fekete bársony párnán az elhunyt háborús kitüntetései. A hatalmas üzem udvarán gyülekeztek a munkások, a gyár tisztviselői és a gyászolók hatalmas seege, élén Nagyszalonta város vezetésével. Dr Bánáss László debreceni prépost-plébános, aki évekket ezelőtt a nagyszalontai római katolikus hívek lelkipásztora volt, végzte az egyházi szertartást.

Tizenhateszor volt vőlegény, de csak 74 éves korában nősült meg egy milánói milliomos. A milliomos rokonai elmebetegnek akarják nyilvánítani a hatalmas összegű örökség elvesztésétől való félelmükben.

ROVID TAVIRATOK

Apatin, január 19. Lehmann Ferenc 39 éves apatinsondi ármenselítő társasági gátrót hélium szolgálata közben ismeretlen tettes meggyilkolta. Az öröhlától ötszáz méternyire az erdőben találták meg hol testét. Az ismeretlen tettes fejszével ütötte agyon.

Algeciras, jan. 16. Gibraltár postafőnökét, Henri Yessopot hivatalában titokzatos körülmények között megölték. Yessopot 1939 óta Gibraltár postafőnöke.

A bajor tudományos akadémia neves svéd kutató, akinek mint a tudományos ásziai kutatás bátor és nagy sikereket elért úttörőjének az akadémia „Bene Merenti” aranyérmét nyújtotta át.

A pápa különkihallgatáson fogadta Fossati torinói bíboros-érseket. A bíboros beszámolt azokról a károkról, melyeket a bombatámadás a torinói érsekség területén okozott.

ARVERÉS. A m. kir. halápl erdőhivatal 2 darab idős herélt lova és a köztisztasági hivatal darab koros igás lova f. évi január hó 28-án, délelőtt 9 órakor a Baromvásártérben tartandó árverésen eladásra kerül. Gazdasági tanácsnok.

Olcsó árban vásárolha

Hóspakát Ermelegítő Kesztyűt Harisnyát Pullovert

Gyermek mackó ruhát. — Meleg pongyolát. — Kabát-szővetet nagy választékban Borsy Erzsébet textil divatúru üzletében PIAC U. 3.

Szombaton délután: Arany-sárga falevél. Fülleres helyárok. Szombaton este: Kata, Kitty, Katinka. Vasárnap délután és este: Kata, Kitty, Katinka. Hétfőn este: Gesák, Propaganda munkáscsodás.

Csokonai Színház

Szombaton C) bérletben KATA-KITTY-KATINKA Remek operettújodnáság bemutatója!

Szombaton délután fülleres helyárrakkal Arany-sárga falevél

Tánciskolák

* Schaff tánciskolájában, a Koronában ma délután félnyolcól kezdődnek az órák. Fél 7 óráig tartanak az órák.

Drámai vallomásban feltárult Szoboszlai Ferenc páratlan bűnsorozata, amelyért rögtönítelő bíróság elé kerül

A debreceni rendőrség befejezte a Szoboszlai-ügy vizsgálatát, ma délben Szombathelyre kísérik a tettest.

A debreceni rendőrség bünygyi osztálya a tegnapi napon befejezte a vizsgálatot Szoboszlai Ferenc, az utóbbi időben Debrecenben elsötétítés alatt elkövetett betörések tettesének ügyében.

Szücs Jenő detektív helyszíni szemlét tartott valamennyi helyen, ahol Szoboszlai betörést követett el és a vakmerő bűnöző mindenütt részletes vallomást tett, valóságos eljátszva a betörések részleteit. Az utcai járőrök körében is nagy feltűnést keltett a megbilincselés tettes, különösen a Ferenc József úton, ahol a Magolcsai Nagy Ferenc üzletében és Hegedűs Albert pékműhelyében elkövetett bűncselekmények részleteit vizsgálta ki a rendőrség.

Fegyencsözés, kalandos menekülés potyautasként fékkütkében

A helyszíni szemle után minden részletre kiterjedő vallomást tett a veszedelmes betörő és szökő: fegyenc. Drámai szavakban egy kalandos, lejtőre tévedt élet képei pergett le a kihallgatást végző detektívek előtt.

Elmondotta Szoboszlai Ferenc, hogy 1941 február harmadikán féltette el betöréses lopásért a pestvidéki törvényszék 3 évi szigorított dologháza. Másfél esztendő telt el a sopronkőhídi fegyintézetben s 1942 májusában szökött meg onnan. Szökés közben Horváth István nevet vette fel és ezen a néven utazott keresztül-kasul az országban, sehol nem töltve hosszú időt, nehogy a rendőrség nyomába jusson. Kezdetben amig újabb bűncselekmények elkövetésével pénzre nem tett szert, posztutasként fékkütkében, kocsiútközön utazott.

Székesfehérváron a pályaudvari váróteremben a padon mellette ülő utas elaludt és ezt kihasználva ellopta zsebéből a revolvert.

Hat hónapja golyót hord testében a beörö, mert nem mert orvoshoz menni

Ez a revolver nagy szerepet játszott a továbbiakban, ugyanis ezt állandóan magánál hordta a betörések alkalmával s a fegyver nála volt akkor is, amikor Újpesten elfogták. Szoboszlai Ferenc kihallgatása alkalmával hangoztatta, hogy bár a revolver állandóan nála volt, a bűncselekmények elkövetése közben is, azt soha senkire rá nem fogta, inkább azért tartotta magánál, hogyha felfedeznék és már nem lenne ideje a menekülésre, végezzen magával.

A revolver egyébként majdnem nába hozta, mert kétszer is elszült nála önmagától. Másodszor budapesti útja alkalmával a nyugati pályaudvaron dördült el zsebében a fegyver vonatra felszállás közben. A golyó mellén végig szaladt, csupán a bőrfelület súrolva s állába fúródott. Mint szökött fegyenc nem mert orvoshoz vagy kórházba menni, hogy kioperáltassa a golyót és azóta is a testében hordta, az még most is az állában van.

A nyirábrányi vasútvonalon üres órházban tolvajnyáját rendezett be

A Debrecenben elkövetett betörésekkel és lopásokkal kapcsolatban minden részletet pontosan elmondott Szoboszlai Ferenc, aki bár tudja, hogy milyen sors vár rá, teljesen megőrizte nyugodtságát: és úgy látszik a teljes valómással akart könnyíteni a lelki ismeretén.

Magolcsai Nagy Ferenchez december 19-éről 20-ára virradó éjszaka tört be. Már előző napon be akart hatolni a Ferenc József utcai üzletbe, déli zárásidő alatt, azonban ez nem sikerült. Ekkor benézve az utcai üzletajtón látta, hogy az udvar felől fény szűrődik az üzletbe, tehát oda az udvaron át is be lehet jutni. Nyomban a megtartotta a „helyszíni szemlét” az udvaron és még aznap este visszatért abban a hitben, hogy

a Révész-tér felől kaput nyitva találja. A kapu azonban zárva volt és így a betörést másnapra kellett halasztania. Csinált egy álkulcsot és másnap este fél 10 órakor azzal ment be a Révész-téri kapun. A falat ácskapoccsal és fémfűrészpattal kibontotta, bement az üzletbe és a pénztárból 5300 pengőt, az üzletből négy értékes bundát, nagymennyiségű divatárút vitt el. A betörést éjszaka fél 12-re fejezte be és a lopott holmit kerékpáron a nyirábrányi vonalra vonó üres vasúti órházba vitte, ahol magának rejtekhelyet rendezett be.

Az üres órházat álkulccsal nyitotta fel és ott halmozta fel a lopott tárgyak egy részét. Jól ismerte ezt a helyet, mert gyermek korában húsz évig laktak ebben az órházban, amikor édesapja mint vasutas szolgált a nyirábrányi vonalszakaszon. A megrögzött bűnöző a gyermekkor emlékei színhelyén rendezte be tolvajnyáját.

A pénzt, amit Magolcsai Nagy Ferenc üzletéből elvitt, csaknem teljes egészében elmulasztta. A lopott bundák közül egyiket eladta 250 pengőért, másikat hűgának ajándékozta és azt mondta neki, hogy 500 pengőért vette azt Harmadik bundát menyasszonyának adta. Ez a bunda játszott később döntő szerepet a bűnygyben, amennyiben ezt ismerte fel Magolcsai Nagy Ferenc a lányon és ezzel megerősítette a debreceni rendőrség gyanúját, hogy a betörést Szoboszlai követte el. Menyasszonya is teljesen jóhiszeműen fogadta el a bundát, amennyiben a betörő, aki egyik debreceni divatüzletben három öltöny ruhát vásárolt magának, átradirozza a kapott számlát és a bunda szót írva bele azzal igazolta, hogy vásárolta az a lánynak. A negyedik bundát Táltoz-utcai lakásán találták meg Szoboszlai Ferencnek a többi áruval. A lopott pénzből Budapestre utazva 1300 pengőért a Teleki téren ócskaruhákat vett és azt oadaadt orgazdájának, hogy a debreceni zsidóvárosban használna adja el és a pénzzel számoljon el neki. — A menyasszonya aki nem tudott róla, hogy a kapott ajándékok lopásból, illetve lopott pénzből származnak, ezeket a nyomozás folyamán át is adta a rendőrségnek.

A revolverrel feltört kirakat

Rákóczi Mihály szűcsmester, Csapó u. 19. szám alatt levő üzlete kirakatát revolvere agyával betörte és onnan 1500 pengős ezüstroka boát lopott, amit orgazdájának 230 pengőért adott el. Az ezüstroka boát házkutatás alkalmával az orgazdánál a fáska-marában burgonya között meg is találták a detektívek.

Dr Dávid Mihályné, Csapó u. 58. alatti üzletéből 2200 pengő értékű kötött árút vitt el az álkulcsos betörés után és azt orgazdájánál értékesítette. Ménes Sándorné, Dégenfeld-tér 9. szám alatti üzletébe még októberben kétszer is betört. A kerékesen mászótt be az udvarra és a falat mindkétszer ugyanazon a helyen kibontva, 3500 pengő értékű árút vitt el és ezt Budapestre a Teleki téren értékesítette.

Betörés a nyilastelepi postára

A nyilastelepi postára a múlt év novemberében tört be Szoboszlai. Az utcaajtót álkulccsal, a belső ajtót cigarettatöltőjével nyitotta fel és onnan 1800 pengő értékű ruhaneműt; vitt el, Németh Lajos postasegédellenőr és felesége, nyilastelepi postamesternő kárára. Elmondotta kihallgatása során, hogy a postára már régen készült betörni, mert azt hitte, hogy ott sok pénz talál. A ruhákat az órházi helyre vitte, majd a Teleki téren eladta.

Földalatti raktár a Kossuth-utcai temetőben

Hegedűs Albert, Plac utca 62. szám alatti péküzemének sze-

DEBRECZEN 5. OLDAL 1943. I. 23.

mélyezett szobájába álkulccsal tört be. Itt ismerős volt a helyzettel, mert 1940 év elején három hónapig árukihordóként a Hegedűs péküzem alkalmazásában állott. Ruhaneműt lopott, azt egy pékfoszába tette és ugyancsak onnan lopott kerékpárral a Kossuth-utcai temetőbe vitte, ahol egy hozót alatt földalatti raktárt rendezett be magának a lopott tárgyak számára. A kerékpárt aztán az Árpád-tér egyik mellékutcájában elhagyta. Később, amikor visszament a zsákmányért, hogy azt orgazdája útján értékesítse, egy paplant már elloptak belőle.

Beismerte Szoboszlai Ferenc, hogy Herskovits Menyhért, Csapó utca 18. alatti üzletének kirakatát feltörve cipőket lopott, — Derzsi Béla, Ruyter u. 36. sz. alatti lakására álkulccsal behatolva 1500 pengő értékű ruhaneműt zsákmányolt és ezt is a Kossuth-utcai temetőben levő földalatti raktárba vitte, majd onnan orgazdája szállította el. A Ruyter utcán egy bődön zsirt is elloptott, ezt azonban az udvaron hagyta, mert nem bírta elvinni. Betöréses lopást kísérelt meg Keleti Károly biztosítási tisztviselő, Ruyter u. 18. sz. alatti lakosnál, de amikor álkulccsal felnyitotta az ajtót, felgyulladt a lakásban a villany és a tettes, elmenekült Somogyi István MÁV műhelyi szertári lakostól a Gambrinusz átjáróban, Cseh Lajos villanyszerelő Balázs József nevű tanulójától a Plac utcán lopott el a kerékpárt s ezekkel ment el a betörésre. A kerékpárt aztán a Csapó utcán egy kapualjban hagyta, ahol Liva József kereskedőtanuló megtalálta a rendőrségre beszoalította.

Szoboszlai Ferencet ma délben Szűcs Jenő detektív és Baranyai József rendőrtörzsmester Szombathelyre kísérik és az ottani vizsgálat után néhány napon belül rögtönítelő bíróság elé állítják.

A Szoboszlai-ügy lezárta ismeretlen a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk a debreceni rendőrség munkájáról. Hét-számra éjszakaról-éjszakára razizáltak rendezve, minden nyomot felkutatva, minden kis adót levizsgálva Szabó Gyula rendőrtanácsos, bűnygyi osztályvezető irányítása mellett Szűcs Jenő detektív által zseniális ügyességgel folytatott vizsgálat eredményeként az elsötétítések idején elkövetett valamennyi debreceni betörés tettesét kerítették kézre. Ez a bravuros nyomozás ismét fényesen beigazolta, hogy a debreceni rendőrség a legnehezebb időkben is hivatása magaslatán áll.

Az Árpád-téri Egyházzás Nőegylete továbbra is fojytatja áidásos működését

Az Árpád-téri egyházzás tanácsa ülést tartott, melyen megvitatatták a Nőegylet feloszlásának kérdését. Az ülést köznevezte be, majd a tárgysorozat következett.

Giday Endre tanító fejtegette, hogy a tíz év alatt a Nőegylet elévülhetetlen érdemeket szerzett munkásságával, különösen a szegénysegélyezés terén.

Ary Gyula egyházi pénztáros szinten a Nőegylet védelmében szólalt fel, a maga részéről sem járult hozzá a feloszláshoz. Kérte, hogy a tanács továbbra is biztosítsa bizalmáról a Nőegyletet. A feloszlás egyik oka az lett volna, hogy a Nőegyletnek nincs alapszabálya. Erre nincs is szüksége, mert az egyház kebelén belül alakult missziós csoportról van szó.

Lókody László számszerűleg világitotta meg a kérdést hangoztatta, hogy milyen bevétel esik ki, ha a Nőegylet feloszlik. Semmi akadály sincs annak, hogy külön megalakuljon a Szociális Bizottság.

Több felszólalás hangzott még el, melyekre Hegyaljai Kiss Géza lelkipásztor válaszolt, a tanácsra bízta, fenntartja-e a Nőegyletet vagy sem. Egyhangúlag a Nőegylet fennmaradása mellett döntöttek. Kimondták a Szociális Bizottság megalakulását is.

Uj korszakot hoz az emberiség életébe az atommagban rejlő energiák felszabadítása

Dr Szalay Sándor az atomrombolásról, dr Erdős Károly a Jézus korabeli Palesztináról adott elő a Népszerű Főiskolai Tanfolyamon

Tegnap délután a Déri Múzeum előadótermében nagy érdeklődés mellett tartotta meg a Népszerű Főiskolai Tanfolyam előadásorozata keretében dr Erdős Károly egyetemi tanár előadását a Jézus korabeli Palesztináról.

Abból indult ki, hogy a Jézus korabeli Palesztina ismerete elősegíti az Újszövetség megértését és így közelebb vezet a Bibliához. Az ismeretlen kívül lelki gazdagodást is jelent az e tárgyval való foglalkozás. Ezután megfelelő képek bemutatásával ismertette Palesztina földrajzát, politikai berendezettségét, kormányzását, pénzeit. Részletesen tárgyalta a zsidók autonóm intézményeit, a főtanácsot. Böven foglalkozott a templommal és Jeruzsálemmel, mindenütt úgy, szemléltetve az épületek és távolságok nagyságát, hogy debreceni példákat hozott fel. Ez a módszer nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatóság maga elé képzelje a távol kelet és rég mult kor eseményeit. A házi berendezés, étkezés, ruházat, betegségek, halálozás, temetés és időfelfosztás után a társadalmi helyzet ismertetésével, a különféle társadalmi osztályok leírásával rekesztette be mindvégig nagy figyelemmel hallgatott előadását a kitűnő teológiai professzor.

Ezután dr Szalay Sándor az atomrombolásról, a modern fizika egyik legérdekesebb fejezetéről tartott rendkívül érdekes előadást.

— Az emberiség örök vágya — mondotta többek között —, hogy közönséges, olcsó anyagokból olyanokat állítson elő, amilyenekkel a természet csak alkímistáinak fáradozásai, akik közönséges anyagokból aranyat akartak készíteni, medőnek bizonyultak. A kémia tanítása szerint elemi testeket nem lehet átalakítani. Az utolsó két évtized atomfizikai kutató-

sai azonban tudományos értelemben sikerre vezettek. Nagyon kis mennyiségben lehet atomrombolás útján elemi testeket egymásba átalakítani, sőt újabban már mintegy 300-féle olyan atomot sikerült atomrombolás útján előállítani, amilyenek a természetben egyáltalában nem fordulnak elő. Ezek többnyire bomlékonyak. Hasonlatosak a rádiumhoz, nagy energiájú sugárzást kibocsátva magukból, felbomlanak. Újabban sok millió voltos feszültségeket használnak atomrombolás céljaira és így olyan mennyiségben tudnak radioaktív anyagokat előállítani, hogy azok az orvosgyógyászatban, például a rák gyógyításánál alkalmazást találnak. E téren még nagy lehetőségek vannak. A legutóbbi években egy olyan atomrombolási folyamatot ismertek meg a kutatók, amelyek reményt nyújt arra, hogy a jövőben az atommagban rejlő óriási energiát az emberiség javára fel tudják szabadítani. — Ha ez sikerülni fog, akkor az emberiség civilizációjában talán egy új korszak fog elkövetkezni, az energia korszaka, amelynek jellegét a szinte korlátlan mennyiségben rendelkezésre álló atomenergia céltudatos felhasználása fogja megadni.

A termet zsúfolásig megtöltő közönség, amelynek sorában ott láttuk dr Jeney Endre, dr Bodnár János egyetemi tanárokat, Uray Sándor egyházkörei vezetőjét, dr Tarján Oszkár főtanácsost, dr Kun Sándor gimnáziumi igazgatót, Jakucs István kollégiumi igazgatót és még sok másokat, a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta dr Szalay professzor rendkívüli szaktudásra valló értékes előadását.

A két előadónak dr Jeney Endre egyetemi tanár mondott a Tanfolyam igazgatósága és a közönség nevében köszönetet.

Brammer Pál büntetését a tábla enyhítette

Az ismert nevű Brammer Pál budapesti divatárkereskedő árdragitási bűnygyét tárgyalta a királyi tábla. A törvényszék első fokon három és fél évi börtönrre, 20.000 pengő pénzbüntetésre és 100.000 pengő vagyoni elégtételadásra ítélte, őt évre elítélte a közszükségleti cikkeivel való kereskedéstől.

A tábla Brammer Pált jogerősen egyévi és tizhónapi börtönrre, 10.000 pengő pénzbüntetésre és 50.000 pengő vagyoni elégtélemegfizetésére ítélte. A büntetésből másfél évet a vizsgálati fogással kitöltöttek vettek.

A Máv. új szociális intézkedései

Az államvasutak igazgatósága a kereskedelemügyi miniszter felhatalmazásával rövidesen rendelkezletet ad ki, amely progresszív alapon rendezi a vasúti munkás család segélyét. A segély, amely eddig minden gyermek után egységesen 5 pengő tett ki, januártól csak az első gyermek után 5 pengő, minden további gyermek után 1—1 pengővel, tehát 6, 7, 8, stb. pengőre emelkedik. Ugyancsak január 1-től, de a múlt év október 23-ig visszamenőleg, a vasúti műhelyi munkások órabéréit 12—18 fillérrre, a nem műhelyi munkások órabéréit pedig egységesen 20 fillér-

rel felemelték. A pénzügyminisztertel nyert előzetes engedély alapján a MÁV elnöke elrendelte, hogy visszamenőleg 1943 január 1-től számítva a tisztviselők és segédtszti nyugdíjasok özvegyek és árvák ellátásáról az évtizedeken át levont egyszázalékos biztosítási illetéket nem kell többé levonni. (MVS.)

A Nagytemplom képe egy új magyar bélyegen

Hirt adtunk már arról, hogy újonnan kibocsátott bélyegsorozat 40 filléres bélyegen a bélyeg szélei felé, enyhén világos háttérből kiemelkedve a debreceni Nagytemplom látképe látható. A templom képe fölött a háttérben az egyetemes református egyház címere, alatta sötét mezőben dől, világos betűkkel „Az Isten velünk” mondat, a templom képe alatt pedig „Debreceni Nagytemplom” felírás látható. A szürke színben nyomott, művészi bélyeget Légrády Sándor tervezte.

A debreceni közönség értékes propagandát csinál városunknak, ha külföldi levelezéseinek a debreceni Nagytemplomot ábrázoló bélyeget használja.

— Porig égett Newyorkban az Empire Building felhőkarcoló óriás szálló. Hét ember meghalt, 42 megsebesült.

HIREK

DOLGOZHASS, HOGY DOLGOZHASS

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata január 23-án reggel 8 órától január 30-án reggel 8 óráig: „Meváltó” Plac u. 18, telefon: 14-64. sz. — „Muraközy” Plac u. 72, telefon: 37-38. — „Bocskay” Cegléd u. 22, telefon 29-14. „Csokonay” Mester u. 43, telefon: 10-45. — Árpád fejedelem Csapókeret Jánossy u. 44.

Arva magányom

Pislogó parázs szunyogódó szeme örökdió szobam esődjé felett, kábitó varázs, zokogó zene idezi tel az emlékeket.

Künn sikolt a szél, hófátyalt kavart, az ég sötéte köddé fakult, valaki mesél, supped az avar, s mögöttem halk táncot rop a mult.

BOROSS ISTVAN

Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban. Nagytemplom d. e. 10 ó. Nagy Zoltán, d. u. 5 ó. dr. Farkas Pál Kistemplom d. e. 9 ó. Uray Sándor, 11 ó. D. dr. Révész Imre, d. u. 5 ó. Gáll Mihály, Kossuth u. templom d. e. 10 ó. dr. Hegyaljai Kiss Géza, d. u. 5 ó. Duscica Ferenc. Károlyi G-téri templom d. e. 9 ó. Siposs Imre, d. u. 4 ó. Sulyok Kálmán. Ispótytemplom d. e. 10 ó. Moinár Ferenc, d. u. Birinyi János. Arpadtéri templom d. e. 10 ó. Baja Mihály, d. u. 3 ó. Erdei Mihály, Homokkerti templom d. e. 10 ó. Kovács József, d. u. 5 ó. Szilágyi László. Nyilastelepi templom d. e. 10 ó. Mezey Béla, d. u. fél 4 ó. Mezey Béla, Csapókereti templom 10 ó. dr. Dancsházy Sándor, d. u. 5 ó. Balogh József. Kerekestelepi templom d. e. 10 ó. Szilágyi László, d. u. 3 ó. Szilágyi László. Egyetemi templom d. e. 11 ó. Szenes László. Augusztia szanatórium egynegyed 10 ó. Tóthpál Márton. Egyetem klinikái egész héten: Szenes L. Koncz Z. Tégyaskerti áll. isk. d. e. 10 ó. Sárközy Lajos. Teglavető gyűl. ház d. u. 3 ó. Erdei Károly. Wolaffkatelepi oivasokör d. u. 3 ó. Kovács József. — **Tanyai istentiszteletek:** Ohat-Telek háza d. e. 8 ó. és Egyek d. e. 11 ó. v. Szabó Endre. Pallag d. e. 9 ó. Nagy Károly. Szepes d. e. 10 ó. Pál Antal. Ebes d. e. 10 ó. Molnár Gyula I.

— **A római katolikus templomban rendes vasárnapi miserend.** A lelkészi beosztást ma eszközölk.

— **A gör. kat. templomban** délelőtti negyed 8 óraker reggeli istentisztelet, 8 óraker diák-mise, 9 óraker katonamise, 10 óraker nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. Háromnegyed 12 óraker csendes szentmise, délután fél 4 óraker rózsafüzérajlatosság, 4 óraker vespere és szentségimádás. Folyó hó 30-án szombaton a három nagy egy-

házati miserend vasárnap

— **Az evangélikus templomban** vasárnap délelőtti 10 óraker istentisztelet. Prédikál dr. Pass László. Delelőtti 10 óraker evangélikus szórványis istentisztelet Berettyóújfaluban. Prédikál Németh Sándor Este 5 óraker istentisztelet itthon. Prédikál Németh Sándor

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos-utcai imaházban vasárnap d. e. fél 9—fél 10-ig imaóra, fél 10—fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6—8-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este 7—8-ig bibliaóra. Péntek este 7—8-ig imaóra.

— **A Debrecen és Vidéke Korcsmárosok Ipartársulata** választmányi ülésén a Főméltóságú Asszony akciójáról emlékezett meg Vojth Simon elnök, kifejezésre juttatva, hogy a debreceni korcsmárosok szívvél-lélekkel támogatják a nemes akciót, a honvédsaládok megsegítését. Rövid idő alatt ezer pengőt adtak össze a debreceni korcsmárosok, míg a további adományokat Román István alelnök-höz, vagy Szoták János pénztároshoz kell eljuttatni. Az elnök ezután ismertette, hogy a kamara akciójára a korcsmárosok újra megkapják cukorellátmányukat. Ezért az elnök köszönetet szavazott a Kamara elnökségének és Kiss Ferenc igazgatónak, aki a közéletmunkaügyi osztályánál a legnagyobb jóindulattal és megértéssel kezelte a korcsmárosok kérelmét.

— **Dr. Koller József** gyászja. Súlyos csapás érte dr. Koller József városi tanácsnokot, az Iparhatóság vezetőjét. Edecsapja, id. Kollár József ny. MÁV főművezető 80 éves korában hosszas és súlyos szenvedés után meghalt. Halálát felesége, gyermekei, unokái és a kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése hétfőn délután lesz a Köztemető díszravatalozó terméből.

— **Debreceniek az IPOK közgyűlésén.** Az Ipartestületek Országos Központja, mely tulajdonképpen az iparosok parlamenti je, január 31-én közgyűlést tart, mely elé országos érdeklődéssel néznek. Debrecenből Szendrey Sándor testületi alelnök és Vangor Antal műasztalosmester vesznek részt a közgyűlésen. A tárgysorozat on szerepel a mult évi költségvetésnek az ügye abban a vonatkozásban, hogy azt akkor Szendrey Sándor alelnök megfellebbezte.

1,371.396 pengő adót fizettek be december folyamán a város polgárai. Ez az összeg 208.886 pengővel több mint tavaly decemberben volt.

— **A városi rendőri büntetőbírószághoz** 1671 kihágási és 265 közigazgatási ügyre érkezett a mult hónapban. Összesen 303 kihágási feljelentést tettek.

— **A korcsmárosok és italmérvők,** akik cukorigénylésük jogosultságát igazolták és a névjegyzékbe felvették, cukorutalványait a közellátási hivatalbanálveheik.

— **Az egypengős debreceni hadirokkant-sorsjegy egyes nyereleményei megiekinthetők a Tóth Gyula vasárnapgyűléses kiállításán** (város háza épület) Ugyanott az üzletben, valamint sorsjegyárudákban és egyes dohánytözsdekben sorsjegyek korlátozott mennyiségben kaphatók.

— **Az Enyingi Török Bálintné Filler Egyesület** rendezésében folyó hó 24-én, vasárnap délután 5 óraker a Déri-múzeum előadótermében vetített képi előadást tart. Az előadás jövedelme az egyesület szegény segélyezésére szolgálja. Belépőjegy ára 1.20. Kapható Miklós-utca 3. sz. I. em. és előadás előtt a pénztárnál.

— **Rossz gumicépjét** ne dobja el, megjavítom, cippzárt igazítok, újat teszek. Kovács, Deák Ferenc-utca 3.

Megmérgezte magát, mert férje súlyos betegsége miatt gyermekeit örökbe kellett adni

Deák Ferencné 26 éves asszony Nyomtató utca 22 szám alatti lakos. tegnap délután lakásán ismeretlen méreggel megmérgezte magát. A mentők a belgyógyászati klinikára szállították Deákneket, aki gyomor-mosás alkalmazása után magához tért.

Az öngyilkosság ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot. Dr. Nagymartényi Ferenc rendőrfelügyelő kihallgat-

ta Deákneket, aki elmondotta, hogy *évekkel ezelőtt orvosának kapott ismeretlen kevert porból vett be nagy mennyiséget és azal akart véget vetni életének. Tettét azért követte el, mert férje súlyos beteg és gyermekeit kénytelen volt férje betegeskedése miatt örökbeadni. Ez annyira bántotta, gyermekei nélkül olyan üresnek találta életét, hogy ezért kísérelt meg öngyilkosságot.*

— **Laval francia miniszterelnök** 57 megyefőnökkel — akik megszállott területek — értekezletet tartott és azokról a szigorú rendszabályokról beszéltek, melyekkel az ország élmezését aratásig biztosítani lehet. A gyermekek és öregek élmezése érdekében a legnagyobb erőfeszítésre szólította fel Laval a megyefőnököket.

— **Indiában bizonyos hiány mutatkozik élelmiszerekben** — amint ezt Amery miniszter az alsóházban beismerte. Egyes indiai kerületekben bevezetik az élelmiszerek adagolását.

— **A debreceni nyilastelepi levente főegyesület** vasárnap délután 5 órai kezdettel műsoros vig-délután rendez a nyilastelepi leventetöbbségben.

— **Megismélik a hortobágyi vadlibavadászai rádióközvetítését.** Harom évvel ezelőtt Budinszky Sándor irányításával, Popovits Gyula vadászati igazgató közreműködésével a Hortobágyon helyszíni hangfelvételt készítettek a vadlibavadászatról. A hortobágyi rádióközvetítésnek hatalmas sikere volt, azt a budapesti rádió már többször műsorába iktatta, sőt egész sereg külföldi álomás is átvette a vadászok számára pára tan elmenyt jelentő hangfelvételt. Csanády György rádióigazgató most levélben értesítette Debrecen város idegnyorgalmi hivatalát és Popovits Gyulát, hogy februárban ismét Budapesti műsorába iktalják a nagysikerű hortobágyi viaszmezelvételét.

— **Szivrohamában a kályhá-nak csett és jobbkarján súlyos égési sebeket szenvedett lakásán** öz. Lovass Károlyné 44 éves asszony, Dózsa-utca 10. szám alatti lakos. A mentők a börtgyógyászati klinikára szállították.

— **Cajander volt finn miniszterelnök** 43 éves korában váratlanul elhunyt. Több ízben miniszter is volt.

— **10.000 pengőt adományoztak az MTI testvérvállalatai** a honvédek itthonmaradt családjáik megsegítésére.

— **Hajdúhadhazon erőszakkal behatolt** Vilányi Gáborné házának udvarára Nagy Imre seretkereskedő és kezében egy vasvillával fenyegetőzve követelte, hogy sógorát, Mocsár Józsefet adják ki, mert elintéznivalója van vele. Nem akar ák beengedni, mire összeverte az ajtót és a lakásba is behatolt. Nagy Imre ellen megindult az eljárás magánlakásért miatt.

— **A honvédsaládokért.** A Főméltóságú Asszony akciójára vitéz Fejér István, az Arany Bika életterem tulajdonosa 300 pengőt, Bartha István 200 pengőt, Pál Sándor életterem tulajdonos 100 pengőt juttatott el.

— **Vasárnap, folyó hó 24-én lesz a Turul Szövetség** Attila B. E. által rendezett Turul Dícta II-ik előadássorozatának utolsó előadása. Ezúttal vitéz dr. Besenyei Lajos ny. tanker. kir. főigazgató tar. előadást s rekeszti be a társadalompolitikai kérdés komplexum vitáját. Az előadás színhelye az Attila B. E. Turulvára (Kossuth-u. 43). Kezdeté vasárnap délután félnégy óraker Az előadás ülésen díjtalanul

— **Az olasz gabonaügyi testület** Olaszország gabonaellátáság kiellátóinak találta a nehézségek ellenére is. Olaszország a gabonatermelő gazdáknak köszönheti, hogy nyugodtan nézhet a jövő elé.

— **Zöldkeresztes népelemezési tanfolyam előadónői tanfolyama** március 1-én kezdődik Buda-pestben. Bővebb felmagosítást a m. kir. orvostudományi hivatal ad (Simonty-utca 1).

— **A hajdúdorogi Kalot népfőiskola levente ifjúsági vezetőképző tanfolyama** vasárnap tartja záróvizsgáját. A tanfolyamnak 45 halgatója van.

— **Az USA területén 13 millió néger él.** Magában Newyorkban 1.5 millió a négerék száma. Most már a hadiiparban is foglalkoztatják őket.

— **Az első magyar szakasjtökiállítás** január 25-én délelőt. feltizenkeltőkor nyitják meg a budapesti múcsarnokban.

— **William Johnson, akit a washingtoni kormány az észak-afrikai élmezési ügyek intézésével bízott meg,** Airikába menet repülőgépszerencsétlenség áldozata lett.

— **Gyanús körülmények között meghalt** Kabán Menyhár. Ilona 21 hónapos gyermek. A közsegi orvos jelentette, hogy a gyermek nyakán hétecentiméteres sötét csík látható. Az orvos jelentése alapján elrendelték a boncolást és helyszíni szemlért tartanak, hogy a halál okát megállapítani tudják.

— **A nádudvari utcán összeverekedett** Mircsi János borbély és Péntek Imre földműves. Pénteket Mircsi kessel szürkálta össze és súlyos állapotban vitték kórházba. A csendőri nyomozás során kiderült, hogy Mircsit előbb Péntek verte el és 2 óra mulva találkoztak a két haragos. Mircsi kérdőre vonta Pénteket a verés miatt. Péntek félt, hogy a kérdés után ütes következik és ezért előrántotta zsebkését, de döfni már nem tudott vele, mert Mircsi elkapta a kezét és a saját kését szúrta a hátába. Mircsi ellen súlyos testisértes miatt indult meg az eljárás.

— **Rostás János 46 éves cigány Dengeleg közsegen álmában meggyilkolta Tania Mátét,** aki szállás adott a kóbor cigány-nak. El akarta rabolni 170 pengőjét, de egy fillért sem talált. A Kúria a cigányt halálra ítélte.

— **Chilei jelentés szerint** a tengelyállamok összes ott élő alattvalóit ellenőrzés alá helyezték.

— **Százéves korában meghalt.** Odry Isván nemesmilitiessi lakos, a Délvidék legöregebb emberé százéves korában meghalt.

— **A kártya miatt,** Hamberger József 43 éves jászjakóhalmi napszamos kártyázó László Imre gazdasági cseléddel. Hazafelé menet rátámadt Lászlóra, hogy hamisan jászolt, késévei kényszerítette, hogy nemcsak az elnyert, de a saját pénzét is adja, teletjebe még meg is szürkálta. László a csendőrségen feljelentette, mire Hambergert letartóztatták. A statáriális eljárástól az mentette meg, hogy két gyermek apja és büntetlen előéletű

Adomán, gyűjtött saát, magának két férfit, 15 napi elzárásra ítélték őket

A debreceni rendőrség a minti kihágási bíróság vonta felelős ségre ifj. Veres Gyula vasárnap regkedő, 2 es honvéd huszarezred utca 24 szám alatti és Koncz Babotán Jozsef napszamos. Csokonai utca 10 sz alatti lakosokat, akik úgy szereztek pénzt maguknak, hogy gyűjtővet állítottak össze és azon sajátmaguk részére könyöradományt gyűjtötték hazról házra járva.

Dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, kihágási bíró engedély nélküli gyűjtés miatt 15—15 napi elzárásra ítélte Veres Gyulát és Koncz Babotán Jozsefet.

— **A köztemetőben 1999 temetés történt** decemberben, ebből 55 szegénytemetés volt a város közsegen. A felekezeti temetőkből 14 esetben vitték el a nyakakat a köztemetőben való eltemetésre.

— **Zölükarszalagos fiatalemberek** jelentek meg a házmeistereknél és nemzetelelmiszeripari csolatot terjesztettek 2.50—10 pengős áron, azzal, hogy a házmeistereket tüsszessék ki. Hivatalos helyen megállapítják, hogy ez teljesen magánvállalkozás, erre senkinek sem adtak megbízást.

— **A város által végeztetett közmunkákra** a műszaki igazgatóság 80.548 pengőt fizetett ki a vállalkozóknak. Mindössze 7 földszintes épület építésére kérék engedélyt. A műszaki igazgatóság hasznalabavélté engedélyt adott 15 lakóházra, közülük 13 földszintes, kettő pedig egyemeletes. Viszont megszünt hét lakóház, tehát a szaporodás nyolc. Az új házak nagyrészen egyszobás lakásokból állanak.

GYÁSZROVAT

Papp Lajos nyug. fogházör 71 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap 1/2 óraker lesz a 2/a ravatalozó terméből. Lakás: gróf Leiningen-u. 41. Gebauer cég rendezte.

Polgáry Sándor földbirtokos 56 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 óraker lesz a köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Bellegelő 187. Werbőczy-u. 14. Dankó temetkezési vállalat.

Király Ferenc MÁV nyugbéres 56 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután fél 3 óraker lesz a köztemető 2/b ravatalozójából ref. szertartással. Lakás: Köleséri S. u. 14. Pusztai temetkezés.

Molnár Ferike csecsemő temetése szombaton három óraker lesz a köztemetőből római katolikus beszenteléssel. Csurka temetkezés.

Katona József halála
Hosszas betegség után meghalt **Katona József** maganzo, volt szappangyáros. Halálával a város iparostársadalmának egyik kiváló oszlopso tagja távozott az élők sorából. Halálát feleségen kívül kiterjedt rokonsága gyászolja.

Katona József
magánzó, szappangyáros 70 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap félnégy óraker lesz a díszravatalozó terméből. — Gyászolják bánatos felesége **Katona Józsefné Suba Julianna** nagyon szeretett felesége, gyermekei, testvére családjával, valamint elhalt testvéreinek gyermekei és a rokonság. Lakás: Meszena u. 5. Gebauer-cég rendezte.

Ismerjük meg városunkat

Péterfia-utca:

Péter fia Jakab utcája

A mai Debrecen nem a legforgalmasabb, de egyik legjellegzetesebb utcája a Péterfia utca. Amióta az Egyetem felépült, jelentősége nőni kezdett, bár kétségtelenül magán viseli a vidéki város minden jellegzetességét. Széles, keves az emeletes épület, korlatozottan forgalmas és csendes valamikor a legjelentősebb utcák egyike volt, amint az egykori irások emlegetik, a legelső név utcája Debrecennek. Annak idején itt végződött a város és itt kezdődött az erdő, mely lassanként egészen elhagyta Debrecen és parkká alakos nyodik. Minden valószínűség szerint a Péterfia utca vége a Karoly Ferenc József út, illetve Horthy kórháznál végződött, vagy ha így jobban tetszik, eddig tartott. Kezde az egykori Szent Andrást templomnál volt, tehát folytatódott a Piac utcában. Jelentős, előkelő utcája volt mindig a városnak. Inkább az őstermeléssel foglalkozó lakosság lakhelye. Iparos, kereskedő alig élt ezen a tájon, legfeljebb az erdő alatti szőlőskertekben laktak nyaranta, amint a későbbi Simonyi úton is minden jobbmodi debreceni polgárnak illik nyári lakást tartani, illetve az előkelőségek szőlősnegyede ez volt.

Történelmi múltja onnan ered, hogy a híres debreceni Dósa-család birtoka volt a városnak ez a része, amint a Mester-utcai rész is egészen ki a Tóócmederig. A debreceni Dósa-család sokat tett a város érdekében, sőt egyenesen ennek a családnak a nevéhez fűződik Boldizsár Kálmán megállapítása szerint, hogy a Nyírség alatti kis faluból szépen fejlődő város lehetett.

A Péterfia elnevezés későbbi korból van, mert eredetileg ezt az utcát Péterfia Jakab utcájának nevezték. Nevét onnan vette, hogy a XIII. században a de-

receni Dósa-családnak két férj sarja volt, osztozásra került a vagyon, az egyik kapta a Mester-utcai részt a város nyugati részével, míg az Andrást templomtól inkább északkeletre eső kertetek Jakab, Dósa Péternek a második fia, innen az elnevezés: Péter fia Jakab.

Az emlékek szerint itt igen dúsan termő kertek, gyümölcsösök voltak s ezeknek nyomán alakult ki az utca. Egészen kivételesen az ősi településű utca ugyanolyan egyenes, mint a Piac utca, ami a régi településeknél csak ott fordul elő, ahol előzetes tervek szerint épült a város, vagy a falu. Így érthetjük meg, hogy miért van éppen Görbe-utca is Debrecenben, de meg azt, hogy miért van annyi zengugos, girbe, görbe utcája ennek a magyar városnak. A négy, öt egyenes ősi utcák között ezek a kis sikátorok, zugok voltak a lakott helyei még a városnak.

A Péterfia utca város szívéhez eső részén állott a már említett Andrást templom, melyet többször is tűz pusztított el, de itt állott a reformációig a mostani Kollégium helyén a ferencendi szerzetesek kolostori iskolája is, mely Boldizsár Kálmán szerint az alapját adta meg a kálvinista nagy iskolának. A Dósa-család temetkezési helye volt a templom, amint az egész város az ő földesúri területük volt. Ma emléküket a Dósa utca őrzi, amiről majd később írunk, aztán a Péterfia utca, melyet a későbbi kor vont össze egy szóba s elhagyta a Jakab nevet, mint amennyi is magától értetődő valamt.

A Péterfia utca két oldalán aztán kisebb ki- és befutók, zugok keletkeztek, melyek lassan utcává nőttek, települtek, melyek között egyik a legfontosabb volt a Kispéterfia, valószínűleg a mai Honvéd utca helyén, míg az Egmalom Kétfalomból és a többi utca más jelentőségtől kapták nevüket.

A Péterfia utca Debrecen életével, történetével összefonódott, sok örömet, még több szenvedést és

sarcot is megért, de hűs geszen megmaradt az ősi név mellett hirdetőn ma is az egykori debreceni Dósa történetét.

Feihívás a folyó évre szóló általános kereseti, valamint a jövedelem-és vagyonadó bevallások beadására

A folyóévi általános kereseti adóra, továbbá a folyó évi jövedelem és vagyonadóra vonatkozólag legkésőbb folyó évi február hó végéig bevallást kell adni.

I. Az általános kereseti adó kivételére céljára bevallást kell adni azokról a jövedelmekről, melyek a következő forrásból származnak:

a) az ország területén bárki által folytatott ipari és kereskedelmi üzletről, bányászatról, az ország területén levő márvány-, kő, kavics, murva és földbányák, általában a bányászórnány alá nem tartozó bányaterületek anyagának forgalombahozatalából, mesterséges halastavakból, nyílt, vagy zárt vizeken folytatott halászatból;

b) az ország területén bárki által folytatott szellemi és bármilyen más hasznosító foglalkozásból; c) az ország területéről származó s bárki által élvezett, nemkülönben a külföldről származó s az ország lakosa által élvezett járadékokból (tartoznak különösen az életjáradékok, a rokon-sági érvjáradékok, a tartásdíjak, az övegyi jog címén kiszolgáltatott életjáradékok, hacsak az utóbbiak nem a férj vagyonának használatában állanak, amely után a jövedelem adón kívül az övegye egyévi adót is fizet);

d) mindazokból a járadékszerű visszatérő szolgáltatásokból amelyeknek teljesítése törvényen, bírói ítéleten, vagy szerződéssel megállapított, de nem szolgáló viszonnyal eredő kötelezettségen alapul;

e) a találmányok és találmányi szabadalmak használatáért, valamint a szerző halála után az örökösökre átszállított szerzői jogért (1921. LIV. tc.) fizetett díjakról;

f) a gyógyszerárak, iparüzletek, bányaművek és egyéb föld, vagy házadó alá nem eső tárgyak vagy jogok használatáért járó hasznbérékből vagy más szolgáltatásokból a bányaműveléshez

szükséges beleegyezésért fizetett szolgáltatási (termelési jutalékokból), valamint általában a szolgáltatásokért járó hasznbérétekből;

g) az örökbirtokból a zsellérbirtok (1896. XXV. tc.) és az ezekhez hasonló természetű birtokok használatáért fizetett évi szolgáltatásokból (idézett tc. 6. paragrafus). Illetőleg megváltás esetében a váltásdíj kamatából és az efféle földadó alá nem eső hasznélvezeti jogok (örökváltások) után fizetett évi tartozásoknak a kamatokra eső részéből;

h) a földbirtokok helyesebb megosztását szabályozó 1920. XXXVI. tc. 61. paragrafusa alapján alkotott járadékelveket után fizetett járadékokból;

i) a külföldi munkaadótól származó szolgálati illetményből, vagy munkabérből, ha azt nem valamely itteni pénztár, illetőleg a külföldinek itteni állandó megbízottja fizeti.

2. Általános kereseti adó bevallást azoknak az adózóknak kell adni:

a) akiknek a múlt évi általános kereseti adója még nem jogerős és a folyó évi február hó végéig sem válik jogerőssé;

b) akiknek a múlt évi általános kereseti adója jogerős ugyan de a kereseti adóalap a 10 ezer pengőt eléri, vagy azt meghaladja;

c) akiknek adóalapja új kivétel mellőzésével a következő évre egyébként változatlanul fenntartandó (rögzítendő) lenne, azon esetben ha kereseti adóalapja valamely évben a 10 ezer pengőt túllaladja, vagy ha ezt az összeget nem haladja túl, de az adóalap a különben változatlanul fenntartandó adóalappal szemben annak megállapítása óta legalább 50 százalékkal emelkedett. (Az 50 százalékos különbözetet nem az újonnan megállapítható, hanem a változatlanul fenntartható adóalap után kell számítani);

d) akiknek jogerős általános kereseti adóalapja nem teljes, hanem csonkaív eredménye alapján állapított meg;

e) akik a múlt évben foglalkozásukat megváltoztatták;

f) akik a múlt év folyamán váltak adókötelesekké (új adózók);

g) akiknél az adóztatás helye a múlt év folyamán megváltozott s ennek következtében a folyó évre már nem ott adóztatandók meg, ahol a múlt évre voltak adóztatva.

3. Nem tartoznak általános kereseti adóbevallást adni: az előbb I. pont alatt felsorolt jövedelemforrásokból jövedelmet élvező adózók közül:

a) azok, akiknek jogerősen megállapított múlt évi általános kereseti adóalapja a 10 ezer pengőt el nem érte, vagy meg nem haladta és az I. 2. pont c) bekezdésben fenn nem forognak, abban az esetben, ha a foglalkozás és az adóztatás helye nem változott;

b) azok a jogi személyek, amelyek társulati adót fizetni kötelesek;

c) azok az önálló kézműparosok, akik legfeljebb egy segédet és egy tanoncot, vagy segéd nélkül legfeljebb két tanoncot tartanak.

(Folytatása következik)

Huszonöt százalékkal fel emelték a protestáns lelkész korpótlékát. A protestáns lelkész korpótlékát január 1-től az eddigi összegek egynegyedével felemelték. Különösen a gyermekeiket tanító lelképásztorok helyzetén segíti lényeges mértékben ez az intézkedés.

A Hivatásszervezet debreceni szervezetének előadásorozatában január 24-én, vasárnap délelőtt 10 órakor Piac-utca 36 szám alatti helyiségében Zoltán Pál tart előadást „Miert szükséges a munkásság bekapcsolódása a magyar nemzet életébe” címmel.

A 10.000-ik szeretetszolgálat. A „Leventeifjúság honvédkarácsonya mozgalom” hatalmas munkája még most is folyik. Az ország minden részéből továbbra is állandóan érkeznek küldemények. A „Leventeifjúság honvédkarácsonya mozgalom” most készítette el honvédeink számára a 10.000-ik szeretetszolgálatot.

Árdrágítás miatt indult eljárás Andrikkó Sándor hajdúbszörményi gazda ellen, aki 30 pengőért adta a tengeri mázsáját Balogh Sándornak. Balogh nyolc mázsa tengerit vásárolt 30 pengős árban.

SPORT

Az ökölvívócsapatbajnokságban vasárnap BVSK-BTK és BSZKRT-Csepel mérkőzések lesznek. Még bármelyik csapat lehet bajnok.

A budapesti MÁVAG az Opatá Zoltán eltávozásával megüresedett edzői tisztségre Csapkayt, a DiMÁVAG volt edzőjét szerződtette.

Palinkást, az Ungvári AC kapusát visszahívja a Szeged Palinkás nem hajlandó elhagyni Ungvárt.

Dioszegit, a Hajdúbszörményi MOVE tehetséges fedezetét az Ungvári AC szerződtette. Dioszegivel annakidején tárgyalta a DVSC is.

Atletikában a vidéki bizottság azt javasolja, hogy az egyesületi bajnokság eredményeit ne az egyes versenyeken elért eredmények és az ezek alapján szerzett pontok, hanem a tízpróbátáblázat szerint értékelte eredmények alapján állapítsák meg.

Incze II. körül zajlik az élet. A Marosvásárhelyi SE tehetséges csatára, akit a DVSC is meg akart szerezni az ősszel, a Nagyvárad AC-ba igazoltatta magát. Ezzel szemben, mint jégkorongos még most is az MSE-ben játszik. Ha most kiderül, hogy Incze II. mint hivatásos játssza a NAC-ban, a marosvásárhelyi korongcsapatot szerepeltetése miatt kizárják a jégkorongbajnokságból.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Többeknek. Az Erdélyi Nyereménykölcson legutóbbi húzásának jegyzékét a hivatásos lap január 2. számában közölte. Betekinthető ügyvédi irodákban, hivatalokban, azoknál a pénzügyintézetknél, hol a jegyzés történt.

HA MÉG EGYSZER AZT ÜZENI!...

Kossuth Lajos életregénye

Írta: Hegyaljai Kiss Géza

(62) (Minden jog a szerzőé.)

Legnagyobb baj az, hogy a nép közt való izgalom ily válságos idején az országgyűlés nem tisztázhatja Magyarországot és Ausztria közös ügyeit. Nem hozhat döntést a pragmatica sanctió értelmében a kölcsönös védelem, a külügyek s az államadósság arányos megosztása tekintetében. Erre a gyűlés nem érhet rá. Április 2-án kapja a király értesítést, hogy a gyűlés 10-én véget ér. A megoldás így szükségszerűen elmarad. Ez egyik oka az Ausztria Magyarország elleni háborújának.

Kossuth március 31-i beszédében roppant éljenzés közt mondja a következőket:

— En egyszerű polgár vagyok. Nekem semmi hatalmam, semmi befolyásom nem volt más, mint amely van azon igazságban, melyet Isten lelkembe oltott. És ime milyenek a Gondviselés csodás útjai. En egyszerű polgár néhány óráig azon helyzetben voltam, hogy e kéz döntőleg határozott az ausztriai trón sorsa felett. És most is, ha kimondom e leirat: nem kell — polgárver folyina e szavam után. De mélyen érzem, ha oly alávaló lehetne valaki, hogy keresné az alkalmat, polgárháború szövetségét vetni e nemzetbe, oly roppant felelősséget venne magára, melyet a legszigorúbb büntetés, a pokol mindn kinja büntethetne meg méltóképpen. Mert nem képzelhetni

átkosabb, undokabb bünt, mint játszani a polgárok vérelvel s egy nemzet nyugalmával.

Április 10-én feloszlik a helytartó tanács. Április 15-én az udvari kancellária is. Átvesszi helyét a minisztérium. A király április 10-én érkezik udvarával Pozsonyba.

Másnap megegyeszer felragyog a hajdani koronázóvárosban a lovagkor pompája. Bezárja a király az utolsó rendi országgyűlést.

Reggel 8 órakor a rendek és főrendek gyűlése küldöttséget indít a király és a királyné üdvözlésére.

V. Ferdinánd magyarul mondja:

— Örömmel jöttem hozzátok. Augusztia őfelsége latinul szól:

— Kívánom, hogy az ősök dicsősége az unokákon is ragyogjon.

Kilenc órakor pompázatos menet hömpölyög a primási palota felé. Az öblös, nehézkes batárokból káprázatos öltözékű mánások szállnak ki. A demokrácia diadala napján még egyszer felragyog a régi rendek fénye. Az ifjúság, a követek fekete vagy szines ünnepi ruhában. Ünnepe ez. A népszabadság ünnepe.

Pont 10 órakor érkezik a királyi pár.

A király öreges úr már. — 55 éves. Még jól mutat a huszártábornoki egvenruhában.

A rivalgó éljenre boldogan mosolyog a királyné is. Helyet foglalnak a trónszéken. — Augusztia fején koronás diadém csillog. Kiséretükben főhercegek, zászlós urak. A nádor, István főherceg. A kormány két Lajosa, Batthyány, Kossuth, s a többi miniszter.

A miniszterelnök daliás férfi, szakállas, komoly arc. Üdvözli a felséget. Köszöni atyai jóindulatát.

A király a nemzeti szalaggal átkötött márciusi törvényeket átnyújtja a nádornak. Szól:

— Hű magyar nemzetemnek szívbeli óhajtom boldogságát. Kitérő öröm. Könyvek és Eljen!-ek.

A nádor köszöni meg a március 15-i törvények szentesítését:

— Egy boldogított háládatos nép környezi itt felséged királyi székét.

Szép beszéd. A végén a király és családja elhagyja a termet. Harsány éljenzés kíséri lépéseiket.

Olvassák a 31 cikket, a szentesítő záradékot s a nádor búcsúbeszéddel bezárja a gyűlést. A gyűlés után a miniszterek Pestre utaznak.

Április 14-én érkezik a hajó. Estig vár az óriás sokaság. Hűvös tavaszi nap ez. A parton ott a magisztrátus, a közcsendi bizottmány. Az összes testületek. A nép ezrei. A nemzetőrség teljes díszben.

Ifjú szónok áll Batthyány elé. Vasváry Pál:

— E nép most kezetekbe teszi le a hatalmat, felelősségetekre bizza a nemzet sorsát

Batthyány válaszol. Most a nők küldöttsége jön. Ötven asszony aranyfejkötővel. Közülük lányok aranypártával. Babérkoszorút nyujtanak át. — Batthyány szemében könny. Kossuth homlokon csokolja a küldöttség vezetőjét.

Tündérfény dereng Budapest felett. Felcsillan a lánchíd komor teste. Kivilágítás.

Örül a nemzet. A nép úgy gondolja, hogy Kossuth vívta ki a minisztériumot, ő álljon az élen. De így is nagyon jó. Ha Kossuth közte van, minden jól van!

A KAMARILLA

Két érdekes dolgot lehet megfigyelni. Az egyik az, hogy mennyire rossz szelleme a királynak a kamarilla. És mennyire nem áll meg az a vád, mely szerint Kossuth az, aki a nemzetet forradalomba viszi.

A kamarilla sátáni befolyása most a legnagyobb. Pedig az uralkodónak a béke anygala sugallatára lenne leginkább szüksége.

Miféle szerzet ez a kamarilla? Tagjai: Zsófia főhercegnő, a Ferenc Károly trónörökös neje, Ferenc József anyja. Ez egy 43 éves becsvágyó nő. Azt beszélik róla felsőbb körökben, hogy ő az uralkodóház tagjai közt az egyetlen — férfi. 1848-tól mind erősebb befolyásra jut. Csak 1867 után vonul vissza. — Tagja még Mária Anna császárné, Lajos főherceg, Windischgrätz, Jellasics, báró Josika Samu és Wirker udvari tanácsos. Ez a kamarilla.

(Folyt. köv.)

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Csatári Gábor napsz., Bellekő 2, leány Juliánna, Szikszay Sándor kereskedő, Árpád-tér 5, fiú István, Beregszászi József szakaszvezető, Jánosi-u. 43, fiú Géza Rásó Miklós im., Nádulvár, leány Erzsébet, Karaes László esendőőrmeester, Hajdúszoboszló fiú László, Rác Béla munkás, Hajdúszoboszló, leány Rozália, Kiss János rep. szkv., Kerekes Géza-u. 32, leány Éva Nyírás László rep. s. tisztviselő Török Bálint-u. 15, fiú Sándor, Dara István kisbérlet, Bellekő 12, fiú László, Félégyházi Bálint portás, Iac-u. 43, fiú Bálint, Dr. Benkovich Géza egyetemi tanársegéd, Komlóssy-út 17/a, fiú András, Tóth József rádióműszerész, Malvin-u. 11, leány Éva, Rác Pódi András őrmester, Görbe-u. 7, fiú András, Győri Gábor napsz., Bellekő 6, fiú Ferenc, Jóga István munkás, Andrassy-út 18, leány Éva, Szűcs János textilgyári munkás, Nyíl-utca 39, leány Edit, Csiki József munkás, Széchenyi-u. 96, fiú Miklós, Koczka László dobozgyári munkás, Luther-u. 26, leány Erzsébet, Nagy Mihály kalaposmester, Veres-u. 18, fiú Sándor, Tóth József MÁV ü. al-tiszt, Kanális-u. 5, fiú István, Dobó Péter napsz., Szepes 12, leány Mária.

Eljegyzések: Kerékgyártó Imre im., Pac 20—Szilágyi Erzsébet, Vámospéres, Szilágyi József im., Bellekő 409—Madácsi Mária, Határ-u. 11, Boné Imre im., Gyuricska Eszter, Kishegyesi-út 38.

Házasságok: Szabó János szénkereskedő, légvédelmi lak-tanya—K. Nagy Erzsébet, Kürös-u. 3, Nagy Antal MÁV iroda-kezelő, Zsibó—Pospis Róza,

Szondi-u. 6, Péterffy Gyula váro-si tisztviselő, Csapó-u. 50—Nyitrai Rozália, Boldogfalva-u. 12, Begi János meszarossegéd—Hatalóczi Juliánna, Apaí-u. 87, Kovács Pál vendéglős, Sámsoni-út 83—Szalka Juliánna, Száraz Ferenc-u. 9, Grünvald Salamon m. tisztviselő, Ungvár—Sebők Magdolna, Ungvár, Maár Tihámér igazgató-lanfó, Tornai I. u. 4—Véninger Irma, Kender-u. 3.

Halálozások: Szabó András ref. 82 éves, Ispotály-tér 12, Kletzl György r. kat. 56 éves, Csákyliget, Özv. Ujlaki Istvánné ref. 79 éves, Koppány-u. 16, Özv. dr. Ersey Péterné r. kat. 60 éves, Széchenyi-u. 63, Nagy László ref. 58 éves, Miklós-u. 18, Soltész Istvánné ró kat. 54 éves, Teleki-u. 47, Kovács Juliánna ref. 62 éves, Kishegyesi-út 40, Özv. Varga Sándorné r. kat. 74 éves, Kishegyesi-út 40, Vezér Andrásné ref. 48 éves, Nyiradony, Radó András ref. 7 hónapos, Hajdúböszörmény, Kállay Sándor ref. 60 éves, Püspök-ladány, Vajda Sándorné ref. 27 éves, Nagybánya, Ujvárosi Esz-ter ref. 32 éves, Szepesi-u. 32, Helmezy József ref. 23 éves, Vulkán-telep 3, Kiss Imréné ref. 58 éves, Csillag-u. 6, Brenner Adolf izr. 82 éves, Csapó-u. 13, Gurász Gedeon r. kat. 78 éves, Kigyó-u. 36, Molnár Ferenc r. kat. 6 hónapos, Szürte, Jaraba Lajos ref. 21 éves, Tiszánagy-falu, Szabó Endre ref. 58 éves, Percecs-u. 7, Albert Margit ref. 1 napos, Sáránd, Kozma Ju-liánna ref. 10 éves, Kínizsi-u. 75, Dulacsí Julia ref. 20 éves, Kerék-gyártó Mária r. kat. 1 hónapos, Torockó-u. 20, Dobi Sándor ref. 37 éves, Kádár-dűlő 59, Katona József ref. 70 éves, Meszena-utca 5.

K Ö Z G A Z D A S Á G

15.000 pengőig saját hatáskörükben folyósíthatják az áru- és ingatlanhitelket a vidéki pénzüzetek

A Magyar Vidéki Sajtótudósító jelenti Budapestről, hogy már a múlt évben lényegesen megnövekedett az az összeg, amit áru- és ingatlanhitel folyósítottak a bankok a hitelpiacon. A pénzüzetek szigorú mértéket alkalmaztak a jelentkező áru- és ingatlanhitel elbírálásánál, mert meg akarták akadályozni, hogy a hiteligenyölők az ilyen címeken kért összegeket egészségtelen áruhalmozásra használják fel. A selektív hitelrendszert az idén is fenntartják, mégis lesznek bizonyos enyhítések s köztük elsősorban az, hogy a jövőben úgy a fővárosi, mint a vidéki pénzüzetek a 15.000 pengőnél nem nagyobb összegű áru- és ingatlanhitelket saját hatáskörükben folyósíthatják, tehát a korábbi

gyakorlattal szemben a bejelentéseket ezután utólag kell megtenniük a Nemzeti Banknak. Ezzel szemben lesznek szigorító intézkedések is, melyek értelmében a bankok, ha zárolt árukra adnak lombardokat, úgy kötelesek a hiteligenyölőtől ama központi szerv nevét, amely a zárolt készleteket nyilvántartja, megszerezni. Ennek az az oka, hogy a zárolt árukészleteket nyilvántartó központi szervek a jövőben még szigorúbban kívánják ellenőrizni a készletgazdálkodás érdekében a rendelkezésre álló elsődrendű közszükségleti cikkek. A módosított áru- és ingatlanhitel feltételek úgy a fővárosban, mint a vidéken már életbe léptek.

A fővároskörnyéki kis-kereskedőket már közvetlenül szolgáik ki a szappangyárak

A szappangyártás nyersanyagellátása a most folyó termelési időszakban lényegesen kedvezőbb alakult, mint az előző esztendőben. Az egyenletes termelés biztosítása érdekében megindult a szappanellátás decentralizálásának előkészítése is. A fővárosban és környékén — az ellenőrzés hatékonyabbá tétele mellett — vizs-zsátarték a régebbi elosztási rendszerhez, vagyis a gyárak imét közvetlenül is kiszolgálják a kiskereskedőket, úgy, hogy a szappangyárkereskedelem kötelező közbeiktatása nem lassítja meg a forgalmat. A fővárosban elért eredmények alapján valószínűleg az ország egész területén visszaállítják

ezt a rendet. Természetesen ez a változás a szappanügylek miniszteri biztosának ellenőrzése mellett alakul majd ki. (MVS)

Mi újság a budapesti élelmiszer-nagyvásárlótelepen

A Magyar Vidéki Sajtótudósító fővárosi jelentése szerint január 15-től 21-ig a baromfi-piacon, továbbá a tojás-, tejtermék-, burgonya- és vöröshagymapiac-on továbbra is a hatóságilag megállapított legmagasabb árak voltak érvényben. A zöldségfélék piacán a fejeskáposzta és sárgarépa ára 6, a kelkáposzta ára 4, a kalarabé ára 10, a paraj ára 50, a petrezselyem ára 8, a sütőtök ára pedig 15 fillérrel emelkedett kg-ként. A gyümölcsfélék piacán a közönséges alma ára 20, a sárgabélű narancs ára 30, a külföldi gesztenye ára pedig 70 fillérrel emelkedett kg-ként.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

GALOCSY legregibb nyomozó irodája országosan ismert. Zöldfa-u. 3 sz. T.: 28 72. 1766 2. 1

HÁZASSÁG

KÖZÉPKORU, intelligens izr. úrral szerepnék megismerkedni, házasság céljából. Teljes cire választok. „Fortuna” jellege. 466

ALKALMAZÁST

nyer férfi

FOGTECHNIKUS segéd, korona és kauszuk munkát felveszek, Miklós u. 10. 358

SZILGYARTÓT, aki város alatti tanyámra napibér és ellátás ellenében kijönne szerszámot kijavítani. Ajánlatot „Szilgyártó” jellegre a kiadóba kérek. 391 vv.

VILLANYSZERELŐ, segédet felveszek, Tóth villanyszerelő, Péterfia u. 37. 382

KOVÁCS segédet felveszek, Kecskés István, Márton Kálmán u. 81. sz. N. ilastelep. 429

BÖRVÁGÓ szabász, ragasztó, tűző és gépmunkások felvételnek. Ertra cipőm. Csapó u. 58. sz. 415

EGY tanuló felveszek pétségbe, vidékre. Értekezni: Pataj u. 16. — 430

HÁZMESTERPÁR kis lakásba, fizetéssel azonnal felvételük, Kászton u. 10, Dobó u. folytatása 922

PÉKSEGÉDET fiatal, jó munkást felveszek, — Wesselenyi u. 17. 479

KÉRTÉSZT, lehet bulgár is, feles házonnal keresek. Érdeklődni lehet: Faragó u. 19. 470

ALKALMAZÁST

keres nő

GYERMEK mellé ker. úri családhoz éves bizonnyal ajánlkozom. „Gyermekszerező” jellegre. 453

HAZTARTÁSI

ALKALMAZOTT

BEJÁRÓNÓT felveszek délelőtti Jelentkezni lehet: Kovácsné, Bethlen u. 68. sz. 429

MINDENES zsidó lányt eljőre felveszek. Arany János u. 19. ker. részületben az emeleten. 484

BEJÁRÓNÓT megbízható, egész napra felveszek, Cserepes u. 4. 471

BEJÁRÓ vidéki asszony főzőmindenesnek ajánlkozom, Széchenyi u. 7. sz. házmeztérnél. 459

AJANLAT

HASZNALT varrógepet vesz, elad, cserélt ifj. Léva, Kassa út 1. telef. 33-94. szám. 2. 28. 228

ÉRTÉKES vásznait biztos kézben dolgoztassa. Varrás, himzés, monogramozás felelősséggel. Favorit Csapó-u. 24. 125 2. 5

LENklópi selyem klópi csipkeszövet anyagok, grenadin csipkefüggönyöket, csipkebetéteket. Rothermere u. 21. 1802 3. 17

HASZNALT bútorait modernre átcserelem. Alakítást, javítást olcsón vállalok. Kossuth 51. 2 1505 3. 16

HASZNALT órákat veszek, javítok eladok. — Schiffmann Vendég u. 7. kisállomásnál. 1792 1. 3

SZAPPANNAK való zsír, szappanra becserelem. Pál János szappanmester. Kölcsei u. 8. 147. 4. 19

SZVETER és kabát költést vállalom, 25-ös fehér gyermek hócipő eladó. Kálvin-tér 13. sz. 2 sz. kapu. Lakatos. 461

EGY szoba, konyha lakószobát átadom, aki bútoromat megveszi. Cím a kiadóban. 480

EGY PÁR 45-ös barna birgeri, vadonat új eladó. Nyil u. 35. 373

MINDENEMÜ varrást, javítást, harisnyatalpalást készítek. József kir. herceg u. 22 sz. kislakás. 467

KERESLET

Használt fényképezőgépet és állványt veszek. Berzsi fotoszaküzlete. Ferenc József út 38. 146 2. 10

ARANYAT ezüstöt, fob aranyat, legmagasabb árban veszek. Franki. Piac u. 73. 1709 3. 15.

TÖRT aranyat, ezüstöt, drágakövet veszek, ék szerkesztést vállalom — Pollák Endre, Hatvan u. 2. sz. 118 4. 10

TÖRT ARANYAT, ezüstöt, briliánsat, magas árban veszek. Takács Sándorné Piac 66. 1617 4. 13.

MÉLY gyermekkecsit ki fogástalan állapotban keresek megvételre. Cím megkerem a kiadóba, „Gyermekkecsit” jellegre leadni. 387

ELELMISZER, ITAL

URADALMI téli álló fajalma nagyban és kicsinyben, egész nap. Rákóczi u. 7. pince. 1475 1. 28

SAJÁTERMÉSÜ bor, fehér és piros, literenként kapható, Kigyó u. 43. sz. 921

TÁRS

HARMINCZEZER pengővel biztos üzletbe beársulok. „Biztos” jellegre. 476

HANGSZEREK

ZONGORA hangolást 15 éves kiváló képzettséggel vállalom. Vargyas László, Nap u. 17. 1218 4. 9.

ZONGORÁT, pianinót, hegedűt veszek, eladok s javítok Mindenféle hangszer, szájharmonika legolcsóbban kapható Tanczernél, Batthyány u. 1. emeleten. 918

ELADÓ rövid fekete keresztthúros zongora Huszárgáll u. 6. 368

RÁDIÓ

RÁDIÓT minden típusú javít, évi zsedes gyakorlati Szabó műszerész, Csapó u. 84. telefon: 32-54. sz. 1534 2. 25

RÁDIÓT, minden típusú javít, villany szerel. Fülöp Lajos, Csapó u. 35. 1580 4. 12

RÁDIÓT javít, elad, villanyszerelő Fülöp, Csapó u. 35. sz. Telefon: 27-27. 481

3+1 SIEMENS új rádió és egy 42-es fekete box tiszti; csizma eladó. Hüvelyes u. 10. 462

Üságekbeszítőt

kezdőt rokkantat, vagy asszonyt azonnalra felvesz a

DEBRECZEN

kiadóhivatala

Jelentkezés délután 4 órakor.

BÚTOR

CSODASZEP nálók, s ebédlők kombinált szobák, konyhák, rekamé, hosszú zongora eladó. Kossuth u. 51. bútor rak-tár. 1505 3. 16

NINCSEN fényes kirkatunk, minden bútort olcsón adunk. Piac u. 71 udvarban Brilline. 1652 3. 31.

BARNA színű hálószoba bútor, jó állapotban eladó. Huszárgáll u. 2. 367

ELADÓK ágy, asztal, székek függöny karnis, tavaszi kabát. Nyil u. 119. sz. 448

ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁRHELYISÉG

ÜZLETHELYISÉGET megosztva is főtéren. Kossuth s Csapó elején keresek. Berendezést átveszem. Apaffy u. 139 Schaff. Közvetítőt díjazok. 1064 2. 3.

ASZTALOS műhelynek való helyiséget keresek. Já. János, Homok u. 29. 250

LAKÁSCSERE

ELCSERELNÉM újonnan épült modern összkomfortos egyszobás lakószobát, az állomás, illetve központban lévő 1-2 szobás lakással, földszintivel. Pontos címet „Költözötést fizetek” jelegre a kiadóba kérek. 358

BÚTOROZOTT SZOBA

KIMONDOTTAN igényes úriházaspárnák 2 nőnek kiadó elegánsan bútorozott szoba, fűdőszoba, előszoba használat. Érdeklődni lehet: Erdős: Bethlen u. 29. 465

MAGÁNOS úrinőnek, szépen bútorozott különbejáratú szoba kiadó. — Megtekinthető 10-2-ig. Arany János u. 21. alatt 413

VEGYES

ELEKTROMOS erőre berendezett munkagépekkel és precíz szerkesztéssel ellátott mechanikai műhely 10 ezer pengőért sűrűen eladó. Cím: Gavallér Béla, Nagybánya, Leding u. 24. sz. 366

HASZNALT

RUHA — CIPŐ

TISZTAGYAPJU alig használt kávébarna férfi sruha és harmincnyolc számú bőrtalpu női cipő eladó. Nyil u. 9. 917

TISZTICSIZMA keveset használt, 43-as számú eladó. Pacsirta u. 32. sz. 482

INGÓSÁG ELADÁS

KORCSOLYA 5 pengőtől. Törött gramofon lemezt 2 pengőért veszek. Bíró, Hunyadi u. 22. 1155 3. 20.

REMINGTON írógép, látható írású, kifogástalan állapotban eladó. Arany János u. 4. sz. 475

Antik és stibitorok újjáépítési munkái vétele és eladása.

Zálog tárgyakért, díszbútorokért, regliskákért, varrógépekért, mozdonyokért, segélyesekért, segélyesekért, segélyesekért, segélyesekért. ref. püspöki palota. Telefon 37-99.

GAZD. TERMÉNYEK

MÉZNÁDMAGOT, szávatolt fajliszta és csiraképes. Ajánlatok olcsó áron. Termelési ismeretű csatlak. László Ignác. Hódmezővásárhely, Rothermere u. 1. 1727

GAZD. ESZKÖZOK

4-es, jó állapotban, alkalmi áron eladó. Gazdasági eszközök barmny: állandóan a kiadóba elad vitéz Nagy János. Hatvan u. 41. 425

EGY jókarban lévő szekér eladó. Nyil u. 40. sz. Értekezni ugyanott. 439

INGATLAN KERES

MEGVÉTELRE

300-500 NEGYSZÖGÖL telket, vagy gyümölcsösöket keresek megvételre „Készpénz” jellegre a kiadóba. 431

ELADÓ HAZ

CSALÁDI HAZ, háromszobás, adómentes, kifogástalan állapotban kitűnően termő gyümölcsösökkel, elsőrendű melléképületekkel a Nagyerdő szélén eladó, vagy földdel elcserelehető. Nyulás, Hadik-utca húsz. Délutánoként. 1925 vv.

ELADÓ egy új adómentes családi ház 254 négy szögöl telekkel, villamos megállóhoz közel Kátelmez, Kender-u. 21. Érdeklődni Nagy Béla, Csapó-u. 54. sz. alatti fűszerüzletben is lehet. I. 17—23-ig 1871

VERES u. 23 sz. ház sűrűen eladó. Értekezni: Faragó u. 21. 336 I. 20.

SIMONYI úrnál 331 öles gyümölcsös, háromszobás, parkettes, teljes komforttal 18 évig adómentes, hatvanzerért „Adómentes” jellegre a kiadóba 485

ADÓMENTES HAZ két szoba, konyha, élék kamara, üveges veranda négy lóra tegla istálló, jövizű kút, melléképületekből 1360 négy szögöl telekkel, timártelepnek, gyártelepnek, kiválóan alkalmas, eladó sűrűen, közbiztonság háttármögött. Bihari u. 7. 416

VERES u. 23. számú ház sűrűen eladó. Értekezni Faragó u. 21. sz. 336 I. 20.

ELADÓ 3 éves, Tegez u. 54. számú azonnal beköltözhető ház, 2600 pengőért, valamint a Balaton u. 70. számú ház, 100 négy szögöl földdel. Értekezni hétköznap a Károly Ferenc József u. 14. Kálmánchelyi faterlepen, vasárnap a helyszínen. 3+

ELADÓ ALLATOR

KÉT borjú, elsőrendű, egy bika és egy üsző, hathónapos, eladó. Boldogkert, Úszó u. 10. 438

Szerkesztésért felelős: PALFI JÓZSEF

Kiadóért felelős: **IFJ. SZIGETHY GYULA** (szerkesztő-igazgató)

Kiadja és nyoma: **TISZANTULI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓ** RESZÉNYTÁRSASÁG

Felelős nyomdavezető: **SZIGETHY KAROLY**